

Maš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV./STEVILKA 14

CELOVEC, DNE 5. APRILA 1962

CENA 2.- SILINGA

Ob 20-letnici izseljevanja

Nad eno tisočletje živijo Slovenci in Nemci v koroški deželi. V dobrih in težkih časih so si stali z ramo ob ramo. Ko je divjal Turek po deželi, sta Slovenec in Nемец skupno branila skupno domovino. Ko je razsajala kuga po deželi in so kobilice uničevale zadnje osnove človeškemu življenju, sta si drug drugemu pomagala kot brat bratu. Ko je slovenski kmet ustoličeval na Gosposvetskem polju koroške kneze, je vladala v deželi prava ljudska demokracija.

Poznejša stoletja poznajo izžemanje slovenskega in nemškega kmeta in delavca po istem grofu in zopet sta skupno Slovenec in Nемец nosila breme fevdalnega sistema. Obema sta Marija Terezija in Jožef II. prinesla košček osebne in gospodarske svobode.

Ne moremo prezreti, da je druga polovica devetnajstega in prva desetletja dvajsetega stoletja polna bojov in naporov Slovencev za gospodarsko, kulturno in politično enakopravnost v deželi. Ogromni so bili napore koroških Slovencev na kulturnem in gospodarskem področju, da so si obdržali svoje domove brez vsakršne državne in deželne pomoči. Vinar k vinarju so dajali tudi najrevnejši in lahko trdimo, da Slovenci s temi osebnimi žrtvami niso nič manj ustvarili kakor nemška stran z vladno pomočjo. Slovenske vasi ob prehodu iz stoletja v stoletje niso več poznale analfabetov. Nastajali so v tem času izobraževalni centri v slovenskih katoliških izobraževalnih društvih. Nastajali so centri gospodarske samopomoči v hranilnicah in posojilnicah in ni slučaj, da bo šentjakobska Hranilnica obhajala kmalu svojo devetdesetletnico.

Da bi dali slovenski ženi in materi trdno življenjsko osnovo, so zgradili koroški Slovenci v St. Rupertu in St. Jakobu gospodinjstvo brez vsake javne pomoči. Šele 60 let pozneje so se na vladni strani spomnili, da bi, tudi takozvanemu zaostalemu delu dežele bilo treba nuditi gospodarske izobrazbe. V Dobrli vasi so začeli graditi gospodinjstvo šolo, ki bi morala stati že pred desetletji, da bi mladino vodila iz tradicije v sodobnost in vsakdanost, ne pa služiti ponemčevanju, kakor to danes izgleda.

Huda preizkušnja je prišla v deželo v času 1918/20. Boj v notranjosti. Vendar moremo in smemo tudi za ta čas ugotoviti, da se je ta boj odigral v vršil med možmi v besedi ali orožju, da pa je bilo ženam in otrokom prizanešeno. Da pa je bilo breme časa za vse prebivalstvo tega ozemlja težko, ne bo tajil nihče, ki je čas doživel z odprtimi očmi. Zdi pa se nam, da je tedaj človek le ostal še človek, čeprav mogoče v posameznih slučajih pobesnel človek.

Leto 1938 pa je prineslo v deželo nov duh, ki je spremenil človeka, ki je iz sosedu napravil sovraga. Le tako je mogoče, da so se v naslednjih letih odigrali v deželi dogodki, katerih nihče ne bi mogel pričakovati; da so se v letih 1941 in 1942 na občinah in vaseh vršila posvetovanja, kako bi iztrebili in oropali družine, ki so stoletja z veliko ljubeznijo upravljale zemljo in služile s svojim delom vseh skupnosti. Sovražnost, kakršne nismo poznali, je vzcvetela, pohlepnost je našla možnost praktičnega izživeljanja in celo strah za osebno varnost je narekoval ovaduštvo najzlobnejše vrste. Vemo, da je na pobudo iz Koroške, prišlo centralno navodilo za izseljevanje iz Berlina. Drži pa dejstvo, da so vse podrobne načrte skuhali v celovških in krajevnih kuhinjah. Vemo, da so v posameznih občinah v tistem času odločevali še ljudje in ne zveri, ki so se uprli temu

brezsrčnemu in nečloveškemu početju in so bile tiste občine obvarovane tega nasilja.

Kar se je dogajalo leta 1942 in pozneje v deželi Koroški, ima paralelo le v turških časih, ko je Turek ugrabil vse, kar mu je prišlo v roké. Leta 1942 so bili domačini hujši od Turka.

Da smo danes še v deželi ali zopet v deželi, ni zasluga tedaj merodajnih, marveč posledica splošnega poteka vojne zaveznikov proti nacizmu in posebno, ker so ruske armade tedaj že zasedle kraje, ki so bili namenjeni »Novi Koroški« med Harkovom in Rostovom. Te kraje so hoteli napolniti s Korošci aprila in maja 1943. To dejstvo naj bi si dobro zapomnili tudi tisti gospodje, ki so danes windisch, jutri zopet deutsch, danes večina manjšine, jutri del večine. Tudi njim je bila namenjena »Nova Koroška«, ker bi morala stara Koroška po tedanjih načrtih biti rezervat za »lovce« iz Berlina.

Ker april 1943 ni več dopustil preračunanih in predvidenih operacij nadaljnega izseljevanja ne samo Slovencev, marveč tudi Windischarjev, so morali koroški Slovenci pod sekuro. Trinajst Selanov in Kapelčanov je zgubilo 7. aprila 1943 svoje glave na Dunaju. Številni drugi rojaki so dali v naslednjih letih svoja življenja za boljšo bodočnost, za bodočnost brez strahu in brez nasilja.

Mi, ki smo se vrnili - lahko rečemo iz vseh vetrov - nismo oznanjali maščevanja, mi smo in bomo oznanjali nauk iz te žalostne dobe koroške zgodovine. Kadar stoji Slovenec in Nемец zamar ob rami, oba

enakopravna tudi v dejanju, ne samo na papirju, tedaj je v deželi mir in blagostanje, kadar pa hoče drug nad drugim izvajati nasilje, tedaj je nesrečna vsa dežela.

Zgodovina je kruta učiteljica. Nemški narod je skoraj tisoč let mislil, da nosi »blagovest« nemške kulture proti vzhodu in v par mesecih se je ta sen upepelil. Božja pota so nam ljudem včasih nerazumljiva. Komunizmu je bilo določeno, da strmoglavijo nemško vsemogočnost, ko je ravno šla do Stalingrada in s tem odprla komunizmu pot v Berlin in Wien.

Nam koroškim Slovincem pa so bili ti težki časi resna šola. V tem času smo še bolj kakor kdaj poprej spoznali, kako zelo smo sinovi koroške domovine, kako velika je naša povezanost s to lepo zemljo, ki slovenskim izseljencem ni bila na prodaj ne za oropane gradove na Poljskem in ne za gradove v Alzaciji. Ta ljubezen do domače zemlje in do vsega, kar je s tem v zvezi, je dajala »sužnjem« nemškega imperializma v letih preizkušnje globoko vero v zmago pravice tudi v mesecih in letih, ko je pruski škorenj korakal po vsej Evropi in tlačil celo pesek afriške puščave. V tej ljubezni do naše slovenske zemlje se ne damo od nikogar prekositi, tudi ne od tistih, ki imajo na ustnicah pripravljeno ob vsaki tri besedico »heimattreu«, ki pa so domovino izdali, ko in kadar je bila v nevarnosti.

V tem duhu povezanosti z zemljo naših prednikov in v tem duhu spravljenosti z vsemi sodeželani, ki so dobre volje in katerim je dejanski dobrobit naše skupne koroške dežele in naše skupne države Avstrije enako pri srcu kakor nam, se hočemo v aprilu 1962 spomniti in spominjati dogodkov aprila 1942, katerih ne bomo nikdar pozabili.

De Gaulle je prodr

Prvi teden premirja med francosko vlado in vodstvom alžirskih upornikov je prinesel pomembni in morda celo odločilni preokret v »francoski bolezni« to je slovesu Francije od njene zadnje kolonialne posesti - Alžira v Severni Afriki. Tako zvana »tajna armada« OAS, ki jo tvorijo nekateri nepopoljšljivi politizirajoči generali ter drugi skrajneži, ki še niso spoznali, da je kolonialne dobe konec, so minuli teden v nervoznosti zagrešili več najbrž usodnih napak. Začelo se je s streljo oboroženih skupin OAS v Alžiru na oddelke francoske redne vojske, ki je odgovorila z orožjem. Vojaški oddelki so zasedli evropsko četrt Bab-El-Oued v Alžiru ter zlomili odpor oddelkov OAS v tej njihovi trdnjavi. Zaplenili so mnogo orožja, pripadnike OAS pa pognali v beg. V Oranu je bil zajet general Jouhaud, namestnik vodje OAS generala Salana. Spricho grozečega klanja med Francozi je tudi francosko prebivalstvo Alžira, ki je doslej dajalo moralno hrbenico OAS, je začelo oklevati, potem ko je vojaščina brezobzirno streljala v množice demonstrantov za OAS. Nad 60 evropskih civilistov je obležalo na ulicah in policija jih je pustila ondi nekaj dni ležati v svarilo. Vojaščina je ubogala De Gaulle in s tem je bila njegova zmaga zagotovljena. Najbolj se je to pokazalo pri nekaterih napadih skupin OAS na osamljene francoske vojaške postojanke. Ne le vojak, med katerimi so povečini vojni obvezniki iz Francije, ki so vojne v Alžiru že davno siti, temveč tudi častniki niso sledili pozivu OAS. OAS je celo začela deliti orožje muslimanskemu prebivalstvu, v upanju, da bodo muslimanske množice, ki veljajo za lahko razburjive, začele klati neoborožene Francoze, da se maščujejo za poprejšnjimi pokoli s strani Francozov, bodisi voja-

ščine, bodisi OAS-a, ki so bili posebno številni v zadnjih mesecih. Toda domačini se tokrat niso pustili razdražiti in se zadržali mirno v smislu navodil uporniškega vodstva. OAS je sprevidela, da izgublja bitko, zato je naznanila, da odslej ne bo več uprizarjala pokolov, da gre v podtalno borbo. Njeni oddelki so se umaknili v hribe, med tem ko oddelki domačinskih upornikov prihajajo v mesta. Že je bila sestavljena provizorična alžirska vlada, ki ji načeljuje

(Dalje na 2. strani)

- KRATKE VESTI -

Zaradi nacističnih dejavnosti je pri deželnem sodišču na Dunaju državno pravdnštvo obtožilo pet oseb. So to neki Gerhard Konsik, Günther Pfeiffer, Gunter Kummel, Rauner Burghardt in Peter Malzer, ki so osumljeni, da so v letu 1961 izvedli več nacističnih nasilstev. Obtožnica očita zločinstva proti zakonu iz leta 1947, ki prepoveduje nacistično dejavnost, nekatere izmed njih pa tudi dolži zločinov proti zakonu o razstrelivih ter prestopkov proti zakonu o nošnji orožja, pa tudi tatvine.

Za letošnjo judovsko veliko noč so sovjetske oblasti prepovedale peko judovskega obrednega (nekvašenega) kruha, kar je izzvalo hudo nevoljo, kajti Judje v velikonočnem postu ne smejo uživati drugega kruha.

V zapadnonemškem zveznem parlamentu je med zastopniki ljudstva kar 21 milijonarjev, ki pa so lepo razdeljeni na poslance vseh strank. V vrstah krščanske demokratske stranke, ki ima skupno 250 poslancev, je 8 milijonarjev. Na drugem mestu FDP, malce rjavo pobarvana liberalno-nacionalna stranka, ki ima med 67 poslanci kar 7 milijonarjev. Pa tudi socialistična stranka ne zaostaja dosti, kajti med njenimi 203 poslanci je 6 milijonarjev.

Menda bi skoraj izbruhnila atomska vojna minuli teden, ko je nenadoma odpovedal ameriški radarski sistem »predhodnega obveščanja« na Aljaski. Poveljstvo ameriških strateških letalskih sil je mislilo, da so radarske postaje bile uničene zaradi sovražnega napada, posebno ker je bila istočasno prekinjena tudi telefonska zveza. Letala z vodikovimi bombami so že bila pripravljena na vzletnih stazah, ko je prišlo sporočilo, da je radarski sistem začasno odpovedal zaradi neke tehnične napake, ki pa je med tem že bila popravljena. Vse skupaj se je odigralo v pičlih 4 minutah, poročila list »Washington Star«.

Tudi tatovi kožuhov se modernizirajo, je ugotovila policija v Kanadi. Že drugič je v kratkem času sredi širnih gozdov na nekem samotnem zbirališču, kjer lovci odhajajo kožuhe nalovljenih živali, sredi belega dneva pristal helikopter (Hubschrauber), iz katerega je stopilo nekaj možakov, ki so z naperjenim orožjem ustrahovali presenečenega čuvaja, naložili zbrane kožuhe na letalo ter prav tako izginili med oblaki kot so se bili pojavili. Doslej policija te »leteče« tatinske tolpe ni mogla izslediti.

SPOMINSKA PRIREDITEV

ob 20. obletnici izseljevanja koroških Slovencev

v soboto, 14. aprila 1962, v Celovcu

8.30 Sv. maša s pridigo v stolnici

9.45 Občni zbor Zveze slovenskih izseljencev v Modri dvorani Doma glasbe

11.00 SPOMINSKA PROSLAVA v Veliki dvorani Doma glasbe

Vstopnice dobite v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, Viktringer Ring 26 in pri zastopnikih nje njih krajevnih društev.

PRIREDITVENI ODBOR

Politični teden

Po svetu . . .

Zenevski razgovori na vedno nižji ravni

Baš ko postaja Švica ob pričetku pomladi najprijetnejša letoviška dežela so zunanji ministri glavnih velesil po dobrih treh tednih brezplodnih razgovorov na razorožitveni konferenci, ki se je udeležuje 17 držav, med katerimi so pripadnice Vzhoda in Zapada ter nekatere takozvane neopredeljene države, odšli na svoje domove, da »si naberejo novih sil« ter se za novo rundo vrnejo oboroženi z novimi navodili svojih šefov vlad. Kdaj bo to, še ni določeno.

Vendar med tem konferenca v Ženevi ne bo mirovala, kajti poklicni diplomati bodo nadomestili odsotne ministre. Oni naj se naprej razgovarjajo o raznih podrobnih vprašanjih, potem ko se njihovi predstojniki niso mogli zediniti o glavnih. Ta konferenca, ki je bila sklicana na temelju sklepa glavne skupščine Združenih narodov minulo jesen, ima na programu tri točke: splošna razorožitvena, prepoved atomskih poskusov in ureditev »berlinskega vprašanja«.

Ko so si ministri glavnih velesil, Rusk (Združene države), Gromiko (Sovjetska zveza) in lord Home (Velika Britanija) ob prvih pogajajočih popkih zelenja ob Lemanskem jezeru v ljudo dejali »au révoir« (na svidenje), so glede »napredka« konferenče bili manj prijazni. Rusk je dejal, da bo predvidoma oborožitev na svetu do leta 1962 podvojena. Sedanje nemirno mednarodno stanje je označil kot »še znosno ravnotežje« med Vzhodom in Zapadom, toda ob nadaljevanju te absurdne oboroževalne tekme utegne to stanje postati neznosno, kajti izdatki za orožje tlačijo kot mora državna gospodarstva in večajo nervozno napetost v mednarodni politiki, ki more nekega dne izbruhniti v katastrofo. Zato meni ameriški zunanji minister, da je treba podvzeti prav vse možne korake, da se prepreči nadaljnjo naraščanje vojnih arzenalov.

Gromiko: »Kontrola je špionaža«

Sovjetski zunanji minister Gromiko je odklonil zapadni predlog o uvedbi učinkovite mednarodne kontrole nad oboroževanjem, češ da bi to bila zgolj »špionaža«. Ameriški državni predsednik Kennedy je na to ugotovil, da so pogajanja o prepovedi atomskih poskusov zašla v slepo ulico. Namignil je, da ako ne pride kmalu do kakih boljših rezultatov glede razorožitve in kontrole, bodo Združene države konec aprila izvedle svojo že napovedano serijo atomskih poskusov v ozračju nad Tihim oceanom kot odgovor na sovjetske atomske poskuse minilo jesen. Vendar njegove izjave niso bile več tako odločne kot doslej. Izgleda, da je ameriška vlada v nekaterih zadevah pripravljena popustiti. Pač pa še odločneje kot doslej zahteva učinkovito kontrolo, kajti ugotovljeno je bilo, da so izmed 30 podzemskih atomskih poskusov, ki so bili minuli mesec izvedeni v Združenih državah, v oddaljenih državah znanovali samo štiri. Iz tega izvajajo ameriški atomski tehniki zaključek, da bi se kaka država, ki tudi razpolaga z zadostno velikim ozemljem, kot na primer Sovjetska zveza ali Kitajska, mogla kljub formalni pogodbi o ustavitvi na skrivaj naprej oboroževati z atomskimi orožji. V tem vidi washingtonska vlada nevarnost, da Zapad nekega dne izgubi svojo premoč v atomski oborožitvi, na katere udatni moči sloni sedanji mir na svetu.

Švicarji hočejo atomske bombe

Razorožitvena konferenca v Ženevi je zopet povzročila poplavo propagande po vsem svetu za mir in proti atomskim poskusom. Posebno agilni so zopet komunisti, ki upričarjajo protiatomske demonstracije po vlemestih Zapada in nevtralnih dežel. Pri tem dobijo, kot ponavadi, vedno zadosti »koristnih budal«, ki so pripravljene pozabiti na šele pred pičlimi meseci po Sovjetski zvezi prelomljeno atomsko premirje ter iti na ulice za »dobro stvar«, ne da bi pomislili na politično ozadje komunistične propagande. Vendar ta trik ne uspe povsod. Minuli teden so v Švici izvedli referendum (ljudsko glasovanje) o tem ali se naj naša zapadna nevtralna soseda v primeru potrebe oboroži z atomskim orožjem za obrambo. Z veliko večino se je švicarsko ljudstvo izreklo za atomsko oborožitev, čeprav so nasprotniki atomskega orožja poleg človekoljubnih gesel navajali argument, za katerega je vsaki Švicar najbolj

dostopen, namreč da bi atomska oborožitev stala neznanse denarje! Ironija je v tem, da se je nevtralna in varčna Švica baš v času, ko se na njenih tleh odigrava razorožitvena konferenca, odločila za oborožitev, pa naj stane kar hoče.

. . . in pri nas v Avstriji

Obisk nemškega državnega predsednika

Minuli teden je notranja politika zopet bila v znamenju »gala«. Na obisku je bil zapadnonemški državni predsednik Lübke. Je to prvi obisk vrhovnega nemškega državnega predstavnika po vojni. Kljub temu, da so se razmere zelo spremenile, so mnogi Avstrijci tega gospoda sprejeli z mešanimi občutki. Stari generaciji je zbujal spomin na brkatnega cesarja Viljema II., ki »je potegnil podonavsko monarhijo v prvo svetovno vojno, iz katere je izšla le še okrnjena prva republika, srednji generaciji pa je zbujal spomine na »vodjo« Hitlerja, nacizem, koncentracijska taborišča in drugo svetovno vojno s somrakom bogov in četverno okupacijo, iz katere je druga republika izvela šele leta 1955 z državno pogodbo. Z lastno pridnostjo in ameriško pomočjo se je Avstrija obnovila ter danes predstavlja samostojno, lastnega življenja, zmožno državo s »skromnim blagostanjem«, kot radi poudarjajo vladni govorniki.

Po drugi strani pa današnja Nemčija ni več tista, kot je bila nekdanj. Zapadnonemško zvezno republiko vodijo prepričani demokrati in Lübke je njihov kvalificirani predstavnik. To je s »svojem zadržanjem« tudi posebno poudaril. Ugledni švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da ni noben »nevšečni ton« motil obiska in da se je gost zelo »diskretno in resno« zadržal. Kot pravi isti list, so mu na avstrijski strani posebno v dobro šteli, da ni poskušal dajati nobenih nasvetov . . .

Lübke je skušal zbuditi razumevanje za položaj zapadne Nemčije, avstrijski politiki so pa poskušali pridobiti nemškega gosta za to, da bi bonnska vlada podprla Avstrijo pri njenih prizadevanjih za priključek k Evropskemu skupnemu tržišču (EWG). Ta podpora bi bila toliko bolj dobrodošla, ker zadnje čase Italija dela težave zaradi še odprtega spora med dunajsko in rimsko vlado o južni Tirolski.

Lübkejev obisk se je končal z noto tipične avstrijske »Gemütlichkeit« v wachauskih vinogradih, kjer je avstrijski politik, ki najbolj slovi po svoji »lagodnosti« in dobrotvoljnosti, sedanji deželni glavar Nižje Avstrije, ing. Figl, pri kozarčku rujnega vinca vzel slovo od nemškega gosta. O ing. Figlu kroži mnogo smešnic, toda mož jih očitvidno jemlje prav tako s humorjem. Znamenje, da je res pravi politik, kar je pa itak več kot dovolj dokazal kot zvezni kancler za časa četverne okupacije.

Toda novi oblaki se zbirajo

Toda komaj je »drugi gost« zapustil deželo, so se zopet pojavile iz ozadja stare

De Gaulle je prodr

(Nadaljevanje s 1. strani)

Alžirec Farres in je sestavljena iz 8 pripadnikov uporniškega gibanja in Francozov. Ta vlada zaenkrat nima zadnje besede, temveč bo opravljala vladne posle pod vodstvom francoskega visokega komisarja, 53-letnega diplomata Foucheta. Izvedla bo prve volitve, po katerih bo potekel tudi mandat francoskemu visokemu komisarju.

V Franciji sami, kamor so alžirski skrajneži hoteli zanesti svoje gibanje ter strmoglaviti De Gaulla, pa je vse mirno. Gotovo je, da bo francosko ljudstvo, ki bo kmalu poklicano, da se izjavi o evianskem sporazumu, to pogodbo, ki dejansko pomeni odpoved Francije Alžiru, z veliko večino odobrilo. Ko bo Francija rešena alžirske hipoteke, bo svobodnejše zadihala v svoji mednarodni politiki, predvsem do arabskega sveta, pa tudi do svojih zapadnih zaveznikov. Mogla bo tudi igrati večjo vlogo v nastajajoči evropski skupnosti. V zapadnih prestolnicah, kjer poznajo znamenito trmo De Gaulla iz časov zadnje vojne, že računajo s tem, da bo Francija, sicer zanesljivejši, ampak zahtevnejši zaveznik.

Vretje v Argentini

V Argentini so bili vojaški krogi odstavili dosedanjega predsednika Frondizija,

skrbi. Statistični podatki kažejo, da cene zopet naraščajo, kot ponavadi vsako pomlad ob začetku gradbene in poleti v letovišarski sezoni, ne da bi potem v jeseni kaj upadle. Pač pa je število brezposelnih zopet padlo, toda to nikogar več ne razveseli, kajti je itak že prenizko. Upanje, da bo prišlo v Avstrijo okoli 50.000 tujih delavcev vse bolj splahneva. Sprva so delavski sindikati delali težave, ker so se bali konkurence tujih delavcev, kasneje pa so celo sindikati sami prevzeli nabiranje tujih delavcev. Tako si je predsednik Obče delavske zveze Olah na sestanku v Beljaku izgovoril od svojega jugoslovanskega kolega Vukmanovića 10.000 delavcev iz Jugoslavije, toda menda sta oba delala račun brez krčmarja. Beograjska vlada je namreč pozneje Vukmanovićevo obljubo preklicala. Tudi z drugimi državami pogajanja še tečejo, toda Avstrija se nahaja v težki konkurenci s Švico in Zapadno Nemčijo, ki plačujeta višje mezde.

Odbori, odbori, odbori . . . in nič ven!

Spričo bližajočih se parlamentarnih volitev je opozoriti na neke vrste mrtvilo v vladnih poslih. Koalicijski stranki se o nobeni zadevi ne moreta sporazumeti. Da pa se izogneta odkritemu sporu, ki bi bil najbrž poedinim »sporazumni« presoji prezdognji, pa »pereče zadeve« dajeta »v študij« posebnim ministrskim odborom. Sedaj jih imamo točno 37. So neke vrste hladilnice ali »Gemeinschaftskühlanlagen« za vroče politične zadeve. Tako jih ohladijo in ohranijo za čase, ko jih je treba na novo pogreti. Med njimi sta tudi dve, ki zadevata koroške Slovence in sicer komite za uradni jezik na Koroškem ter komite za zasedbo položajev in imenovanja uradnikov na dvojezičnem ozemlju na Koroškem.

Pomladanska politična utrujenost na Koroškem

Sicer pa je tudi v deželni politiki opaziti pomladansko mrtvilo. Pri nas na Koroškem se je sestel deželni zbor, ki bi naj obravnaval spremembo deželne ustave. Spremembe so precejšnjega pomena. Med drugim bi naj zadostovala za sklepčnost deželnega zbora prisotnost polovice poslancev. Doslej jih je moralo biti več kot polovica. Glasovalno pravico bi naj dobil tudi predsednik, ki je doslej ni imel. Predvidena je tudi uvedba »vprašalne ure«, menda zato, ker je praksa v državnem zboru pokazala, da zadeva ni za nikogar nevarna. Pismena vprašanja ali intervencije bodo pa morale biti podpisane po dveh poslancih, dočim je doslej zadostoval en poslanec podpis. Ako bo ta predlog sprejet, bo po tej določbi prizadet edino samcati komunist, ki mu bodo tako najbrž sporazumno »zamašili usta«. Vendar za enkrat še ni neposredne nevarnosti, kajti zakonski predlog je bil izročen ustavnemu odboru, da ga preuči in to bo gotovo trajalo precej časa. Posebno ker gre večinski poslanski klub na spomladanske počitnice v Grčijo. Ali postajajo klasiki zopet »moderni«?

SLOVENC

doma in po svetu

Dve novi izvorni skladbi

V založbi Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani sta pravkar izšli izvorni skladbi dveh sodobnih slovenskih skladateljev in sicer »II. simfonija« Lucijana M. Škerjanca ter prvi del simfoničnega cikla »Davnina« Marijana Kozine.

Škerjančeva simfonija se uvršča v splošni evropski tok impresionistične glasbe, katere predstavnik na Slovenskem je komponist. Izrazitejši domači značaj pa Kozinova »Davnina«. Ljubljanski kritik P. Kuret piše, da se je Kozina s to skladbo, ki je del širše zasnovanega cikla hotel oddolžiti svoji rodni Dolenjski ter označuje njeno vsebino takole: Nad Krško se vzdigujejo prve jutranje meglice, tišina in mir vladata vsenaokoli. To tišino zmoti prihod konjenikov, naših davnih prednikov, ki odvihrajo mimo. Oglasi se nežna pastirčkova pesem, ki jo zmoti ponovni prihod konjenikov. Ostali bodo tu in se naselili. Zopet zavladata mir in tišina. Skladba je pisana ritmično zelo zanimivo z ostrim menjavanjem kontrastov. V glasbeno tehničnem pogledu nadaljuje in dopolnjuje najboljšo Kozinovo ustvarjalno delo.

Uspešen slovenski denarni zavod v Kanadi

Pred kratkim je v Torontu bil občni zbor tamnošnje »Župnijske hranilnice in posojilnice« pri odnodni slovenski fari. Je to drugi denarni zavod, ki so si ga ustvarili slovenski rojaki, ki so se po drugi svetovni vojni naselili v tem kanadskem vlemestu. Ves denarni promet je v minulemu letu znašal nad 1 milijon dolarjev, vsak mesec pa se je priglasilo 13 novih članov. Vsota vlog je narasla na pol milijona dolarjev.

Aškerčeva proslava na Dunaju

Junija letos bo minilo petdeset let, odkar je utihnil za vselej slovenski pesnik Anton Aškerč. Njegove smrti so se spomnili tudi slovenski »udentje na Dunaju. V petek, dne 16. marca, so priredili spominsko proslavo. Poglobili so se v pesnikov življenjski boj, skušali dojeti njegove nazore. S številnimi baladami iz zgodovine našega naroda je budil takrat med slovenstvom narodno zavest in vero v samobitnost ter lepšo narodovo bodočnost. Opeval je razburkane čase turških vojn in kmečkih uporov, boril se je za staro pravdo in svobodo naših ljudi. Prebrali so nekaj najbolj znanih njegovih pesnitev, ki naj jih opominjajo na narodno samozavest.

Proslavo so zaključili s pesmijo »Mi vstajamo«, ki je vžgala v nas iskro, da naj delamo za narod tudi zanprej in se borimo zanj, kajti »bodočnost je mladine«!

Prešernova proslava v Avstraliji

Slovenska šola v Melbournu v Avstraliji je priredila lepo uspešno proslavo obletnice rojstva našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Po skrbno našudiranem programu, ki so ga šolarji z več zavzetostjo izvedli, je družina Uršič vse otroke nagradila s pecivom.

Slovenski večer na ameriški univerzi

Slovenski študentje, ki študirajo na Northwestern University v Chicagu so pred kratkim v okviru »narodnih večerov« organizacije YMCA priredili »Slovenski večer«, čigar namen je bil seznaniti ameriške in inozemske visokošolce te univerze s slovenskim narodom, njegovo zemljo, zgodovino in kulturo. Program je pripravil doktorand Tone Arko ob pomoči svojih kolegov, članov slovenskega akademškega društva SAVA. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba zelo dobra.

Uvodoma je g. Arko podal zgodovino slovenskega naroda ter na zemljevidu pokazal lego Slovenije. Posebno pa je poudaril kulturne značilnosti in dosežke slovenskega naroda. Nato je pod vodstvom p. Vendelina špendova mladinski zbor zapel vrsto slovenskih narodnih pesmi. Posebno pa je ugajal nastop ognjevitihi plesalcev in plesalk Radijskega kluba v narodnih nošah, pod vodstvom gospe Corinne Leskovar. Ob koncu pa se je zvrstila serija barvnih posnetkov slovenskih naravnih lepote. »Po komentarjih sodeč, je bil ta večer med najboljšimi. Ni pa znano, koliko je k temu pripomogla tudi dobra slovenska potica, ki so jo v duhu tradicionalne slovenske gostoljubnosti servirali po programu, a nedvomno je bila svojevrstna posebnost za večino udeležencev«, zaključuje svoje poročilo »Ameriška domovina«.

Nov koncertni klavir v Ljubljani

Slovenska Filharmonija v Ljubljani si je nabavila nov koncertni klavir pri znameniti dunajski tovarni Bösendorfer in glasbilo je že prispelo v slovensko prestolnico. Z novo pridobitvijo je za daljšo dobo uspešno rešeno pereče vprašanje koncertnega instrumenta, ki bo odslej služil simfoničnim koncertom Filharmonije in solističnim koncertom Koncertne direkcije. Nakup tega klavirja »je toliko pomembnejši, ker v Jugoslaviji zdaj le Ljubljana in Maribor razpolagata z instrumentom, ki ustreza mednarodnim zahtevam«, pripominja ljubljansko »Delo«.

Santos — Slovo od Brazilije

(Popotne vtise popisuje koroškim bralcem Vinko Zalctel)

(Nadaljevanje)

Zadnji dan mojega bivanja v Braziliji je moj »ménager« č. g. Cegljar določil za izlet v Santos. Vozil naju je njegov prijatelj Slovenec, ki ima malo podjetje: tovarno za jopice.

Ko pridemo iz središča mesta, se peljemo mimo mnogih tovarn. Na tej rdeči zemlji rastejo tovarne kot tam v mestu nebotičniki. Največja je avtomobilska tovarna VW, tu je nekak brazilski Wolfsburg. Kar ponosen sem bil, ko sem povsod v Braziliji videl toliko bratcev mojega konjička. Tudi ing. Jože Bavdač si ga je kupil, navdušil se je že takrat, ko sva se z mojim VW vozila po slabih koroških cestah. Tudi tukaj je potreben tak voz, ki brez boleznih prenese vse pretrese. Ker se mesto tako hitro širi, ne morejo sproti napraviti asfaltiranih cest in cesta valovi kot njiva.

V 80 km oddaljeni Santos pelje seveda lepa moderna cesta, pravzaprav dve v obe smeri, ker je Santos pristanišče Sao Paula in največje blagovno pristanišče Brazilije ali morda celo vsega sveta. Pademo pa na tej poti 600 m in je cesta izpeljana prav v mojstrskih serpentinah, da je vožnja zelo zanimiva. Zgoraj na hribu so umetna jezera, iz katerih v velikanskih ceveh pada voda 600 m nižje v elektrarne, ki so največje v vsej Južni Ameriki. Da bi šoferji bolj pazili in bi jih lepa cesta ne zapeljala v »tempo«, so ob cesti postavili popolnoma razbit avto z opominom: »Ne divjaj, ne ubij, ne umri!«

Še nekaj neprijetnega povzroči ta padec iz Sao Paula v Santos; iz toplega pridemo v hladno vročino. To ni naša poletna vročina, ampak težka, vlažna vročina. Sonce pripeka skozi megleno zaveso, da se potimó, zato hitro sukničič proč. Ustavimo se najprej pri slovenskem duhovniku-jezuitu p. Žužku. Tukaj skrbi za skupino ruskih otrok, ker zna popolnoma rusko in tudi mašuje v vzhodnem obredu, torej v staroslovenskem jeziku. Slovenca res dobiš povsod!

Škoda, da nisem vedel zanj, ko sem bil prvič v Santosu, ko smo se vozili v Argentino, tedaj sem ves dan postopal po Santosu in opazoval življenje po mestu in pristanišču. V mestu sem bil prav tedaj, ko so objavili številke, izžrebane pri državni loteriji. Poln trg ljudi s srečkami (Los) v rokah in vsi strmijo v številke, ki jih kažejo nad trgovino in primerjajo. Kar sem opazoval že v Španiji in Portugalskem, je tudi tukaj: skoro vsi ljudje stavijo v loterijo! Polno je prodajalcev po cestah, ob vratih in mi kriče ponujajo srečke: »še člo uro imate časa, da postanete bogati!«

itd. Loterij menda nikoli ne bo konec, ker vedno zbujejo upanje; morda bom pa le jaz enkrat tisti srečni, ki bom zadel glavni dobiček! Tukaj na jugu pa še mnogo bolj, ker bi vsak postal rad brez dela bogat. Bog jim požegnaj, naj imajo upanje, saj je že upanje sladko.

Jaz ne verjamem, da prav mene čaka glavni dobiček in vem, da je le tisti denar gotov, ki ga ne zapravim za loterijo. Ampak enkrat sem že tudi jaz zadel glavni dobiček, ko sem bil kaplan v Tržiču, in sicer na tomboli: kravo! Fantje so jo slovesno okrasili in pripeljali v župnišče. Moj tedanji župnik, sedanji ljubljanski nadškof Anton Vovk, je naredil bolj žalosten obraz, da bi kaplanova krava odjedala seno župnikovim kravam, zato sem jo čez nekaj dni prodal. Jaz sem za kravo vsaj nekaj dobil, moj poznejši župnik g. Žitko pa za 5 krav nič, ker so Nemci, ko so ob začetku vojske zasedli Gorenjsko, rekvirirali župnišče in krave.

Ob tem se spomnim na kmeta, ki je prišel v Kranj na semenj in pri banki bral o loteriji in je bilo zapisano, da vsaka druga srečka zadene. Počakal je toliko časa, da je eden kupil »los« potem šel v banko, da je on kupil »drugi los«, ki zadene. Ko pa ni nič zadel, je rekel: »Sem si koj mislil, da ne bo nič, ko je bilo na losu zapisano »serija« in pa še dve nuli (00) zraven n. pr. (00735).

Santos je glavno izvozno pristanišče za kavo, zato je po svetu najbolj znana »Santos-kava«, toda kava ne raste tu spodaj pri Santosu, ampak višje v okolici Sao Paula. Na svetu še nisem videl tako velikega pristanišča za tovarne ladje in ne toliko skladišč (magazinov). Če bi vsa skladišča postavil v eno vrsto, bi bila vsaj 20 km dolga vrsta.

Poleg kave izvažajo kakao, tobak, sladkor, bombaž, meso, kože in pa mnogo sadja. Koliko vrst sadežev sem videl tukaj prvič v življenju in jim niti imena ne vem! Kaj vse raste v teh tropskih krajih! Vse bi rad pokusil, pa za marsikaj ne vem, kako se je, in ali kuhano, pečeno ali surovo, zlasti mnogo vrst je buč. K nam pa prihajajo zlasti brazilske pomaranče v času, ko ne zorijo španske, italijanske in izraelske.

Ni čudno, da radi naravnega bogastva tako raste Sao Paulo in pa pristanišče Santos. Pristanišče ima naravno izredno ugodno lego, ker je dolg in zvit zaliv, in je zato manjše bolj mirno, mesto Santos je na otoku in je tako pristanišče skoro okoli mesta. Tukaj nastaja poleg starega mesta z

majhnimi hišami v kolonialnem stilu novo mesto nebotičnikov. V Evropi nimamo nobenega mesta, ki bi se vsaj malo lahko primerjalo z novimi brazilskimi mesti. V Celovcu imamo po mnogih težavah in razburjenjih komaj tri male nebotičnike, če sploh zaslužijo to ime. Zraven Santosa sta še novi mesti Guarujá in San Vicente, kjer je vsaj tisoč nebotičnikov. Tam, kjer je še pred 10 leti bila puščava ali praগড়, so sedaj sami nebotičniki. Saj ne bi mogel verjeti, če bi ne videl. Mi poznamo le nemški »Wirtschaftswunder«, je pa neke vrste tudi brazilski gospodarski čudež.

Poleg ugodnega pristanišča je narava obdajala Santos in zlasti obalo Sao Vincente z najlepšo obalo za kopanje-plažo, kar si moremo misliti. Pravijo, da nikjer na svetu ni tako dolga (300 km) in tako široka obala za kopanje. Več sto metrov široko je le mivka (glenca) in greš lahko daleč v morje, predno zmanjka tal pod nogami. Ob obali pa so napravili še parke z drevesnimi in cvetličnimi nasadi, takoj za njimi pa belo ozadje nebotičnikov.

Treba pa je tudi praktično poizkusiti, kako se tukaj koplje. Vročina nas je kar gnala v morje. Morje primerno toplo, mirno, ker je morska voda težja, je plavanje

mного lažje. Naj vsaj enkrat v življenju uživam kopanje ob prekrasni obali Sao Vincenta, ki ima ime po mojem krstnem zavetniku! Ker sem potoval v južnoameriški zimi, nisem med potjo nikjer imel prilike kopati se zunaj, koroško poletje s kopanjem pa sem žrtvoval za potovanje.

Šele zvečer, ko smo se vrnili v Sao Paulo, da pripravim svoje stvari in se odpeljem na letališče, sem se spomnil, da nimam — sukničiča (jopiča)! Pozabil sem ga pri g. Žužku v Santosu. Ker ga v vročini nisem potreboval... Kaj sedaj? Nazaj v Santos ne morem ponj, ni časa, ker se moram odpeljati. Bom brez sukničiča v letalu, po Parizu, Monakovem maševal? Potem mi da g. Vinko Mint svoj sukničič, posveten, siv, ki pa ne obseže moje precej obilne sredine. No, bolje nekaj kot nič...

Ko sem pozneje pisal prijatelju, da mi ga pošlje po pošti, ker je iz najboljšega, najdražjega blaga, kar sem ga imel v življenju, mi je odpisal, da si ga ne upa poslati, ker bi ga verjetno med potjo ukradli...

Kdor gre sedaj v Santos in mi prinese svoj sukničič, se bo tam lahko zastonj kopal, nekaj kg kave po 7 šil. kupil, za nagrado pa mu dam tisti Mintov sukničič, ki je meni preozek! (Dalje prihodnjic)

Neznane lastnosti živali

Ameriški zoolog Frank Line je nedavno objavil knjigo pod naslovom »Razkošna predstava v naravi«. V njej opisuje doslej neznane lastnosti različnih živali. Najprej ga je zanimalo, kako živali počivajo.

Orangutan spi v krošnji visokih dreves z iztegnjenimi nogami, z rokama se pa drži veje nad glavo. Samec gorile prenoči naslonjen na deblo košatega drevesa v postelji, ki si jo je sam nastal z vejami in travo. Samice in mladina počivajo nad njim na vejah, da so mu vedno pred očmi. Njegov sen je tako rahel, da ga vsak šum zbudi. Takoj je pripravljen braniti družino. Moč njegovega udarca je strašna, s pestjo razbije glavo napadajočega leoparda.

Line je ugotovil, da ima slon v svojem rilcu, ki je sestavljen iz 40.000 mišic, grozovito moč. Brez večjega napora dvigne lahko predmet, težak toni in ga v jezi zažene 30 metrov daleč.

Povodni konj z lahkoto pregrizne človeka. Nasprotno pa je orel, ki tehta šest do sedem kilogramov, slab, ker ne more odleteti s kozličem, ki tehta tri do štiri kilograme.

Line je dalje dognal, da pogoltno klopotča pred poletnim spanjem debelejši kamen ali kos lesa, da zaposli želodčne mišice.

Jeleni iščejo spomladi apnenčasto vodo, ki jo rabijo za razvoj novega rogovja. Salsci in ptiči se kopljejo v vodi, prahu ali v mravljinjaku, da bi se osvobodili nadležnega mrčesa.

Najbolj se je profesor Line začudil, ko je ujel opico mandrila. Na njegovih prsih je bila skoraj zarasla rana. Znanstvenik je v njej odkril kroglico prežvečenega listja. Analiziral jo je in je ugotovil, da je sestavljena iz istih rastlin, kakršne uporabljajo za zdravljenje ran Indijanci.

RUSKI REŽISER OBSOJA...

Na mednarodnem kongresu pisateljev v Firenci, kjer so razpravljali tudi o problemih filma, je ruski režiser in pisatelj Čuk-hraj povedal o nemoralnih filmih sledeče: »Nekateri prizori v odnošajih obeh spolov me globoko žalostijo. Nimam namena, da bi vam tukaj farizejsko pridigal, kajti umetnik je svoboden, da izrazi svojo zamisel, toda gojiti umetnost in računati na najnižje nagone človeške pokvarjenosti, kakor delajo premnogi ljudje okrog filma, pomeni rušitev človekovega dela in dostojanstva. Prepričan sem, da bo laž uničena in da bo samo resnica pričala o iskreno mislečih ljudeh.«

FRANCE BEVK:

Čedermac ni naprodaj

(Nadaljevanje)

Poročnik se je zavzel, pobralo mu je vso odločnost. Vstal je in dvignil roko v pomirjajočo kretnjo.

»Pomirite se, prečastiti!« je znižal glas. »Pomirite se! To je moja grda navada,« se je opravičeval. Nisem mislil tako hudo... Saj razumete...«

»Razumem,« je Čedermac naglo vrgel. »Sedite, prosim!«

In sta zopet sedla.

»Torej pogovoriva se v miru. Mislim pa, da je v zadevi, zaradi ktere ste prišli, vsaka beseda zaman. Te stvari segajo mnogo pre-globoko, da bi se dale ali smele urediti med nama. Najprej jih morajo do dna razčistiti najini predstojniki.«

»In če so jih že razčistili?« se je poročnik zvito nasmehnil.

»Ne verjamem,« je Čedermac rezko odsekal. »Do danes nimam še niti najmanjšega dokaza za to.«

Poročnik je bobnal s prsti po mizi: bil je v zadregi. Kazno je bilo, da ne ve, kaj naj stori. Il prete slavo! Da bi vsaj ne bil tako vljuden, a obenem tako odločen! Nekoliko ga je plašila tudi njegova siva starost. Ne bi se mogel več odločiti za oster nastop.

»Zakaj ste tako svojeglavi, prečastiti? Seveda, vi lahko storite, kar hočete, le svetu-jem vam... S tem vam hočem le dobro. Opozarjam vas še, da si s svojo trdovratnostjo pripravljate le neprimliko in nesrečo...«

»Mislite?« je kaplana posilil rahel po-

smeh. »In kaj na primer, se mi more zgoditi?«

»Razne nevedčnosti, ki bi jih v svoji starosti bridko občutili,« mu je poročnik vrtal s pogledom v oči, kakor da meri učinek besed. »Na primer — konfinacija...«

Poslednjo besedo je izgovoril počasi, jasno, da bi dal dovolj poudarka... Čedermaca je hudo pretresla, četudi se je trudil, da bi tega ne izdal. Bojazen, ki ga je navdajala že prvi dan, je dobila stvarno osnovo. Čudno milo se mu je storilo ob srcu. Pomolčal je za trenutek, premagal občutke in se zopet zbral. Da bi skrnil svojo prepadenost, je posilil smeh.

»Prav,« se mu je narahlo tresel glas, a roka mu je, kakor vselej v trenutkih razburjenja, segla po tobačnici. »Storite, kar vam je drago. Ponavljam: vse posledice prevzamem nase. Na razpolago sem vam.«

»Ne, ne,« se je poročnik rahlo dotaknil njegovega kolenca. »Tako daleč še nisimo. Nimam še nobenega takega ukaza.« Besedica »še« je imela poseben prizvok. »Tudi vi si boste še premislili. Vsi so že podpisali, le vi, prečastiti...«

»Ne vsi,« mu je gospod Martin ostro segel v besedo. »Vi se motite! In če bi tudi bili vsi podpisali, bodo sami odgovarjali pred Bogom. Meni je ljubše, ako se zaradi upora zagovarjam pred svetno oblastjo.«

Poročnik se je nasmehnil tako brez vsake trdote, kakor da med njima ni bilo hudih besed. Nato se je sklonil na mizo in se kaplanu ostro zastrel v oči.

»Torej — nič!«

Čedermaca je ta pogled dražil.

»Ne!«

»Pod nobenim pogojem?« je poročnik za-tegoval besede.

»Pod nobenim,« je rekel gospod Martin

nestrpnó in umaknil pogled; ni mogel več prenašati poročnikovih oči. »Ne izgubljam nepotrebnih besed!«

Poročniku je igral pol plah, a pol lokav nasmeh na ustnicah.

»Prečastiti, povejte — koliko zahtevate?«

Gospod Martin se je vzravnal, oči so mu neumljivo zastrelle v poročnikov obraz.

»Kako — koliko zahtevam? Ne razumem.«

Poročnik se je ozrl po brigadirju in mu komaj opazno nekaj namignil. Ta se je zresnjen dvignil, odšel iz sobe, iz hiše, obstal pod latnikom in se oziral po bregu. Poročnikove južnjaške oči so se zopet uprle v kaplana.

»Ne razumete?« je izrekel počasi. »Pomislite! Tri tisočake?«

Martin Čedermac je obsedel kot okamenel, ni umaknil pogleda, ta trenutek ne bi bil mogel spregovoriti. Razumel je. Sto občutkov in misli mu je hkrati zabilo srce in možgane. Že je hotel planiti, a kakor da ga je zamotil hudčič, je počakal še trenutek, samo trenutek... Njegov molk si je poročnik razlagal po svoje.

»Pet tisočakov?«

Tedaj se je Čedermac do dna zavedel žalitve, kakršne mu ni bil še nikoli nikdo prizadejal v življenju. Če bi bil prej omahoval, bi se bil zdaj za zmeraj zakrknil. Ako bi se kdaj vdal, bi mislilo, da je vzel Judeževe groše. Kri mu je pognalo v obraz, ni se več premagoval, ogorčenje se mu je dvigalo iz dna duše.

»Gospod poročnik!« je vzkliknil. »Prosim vas, da čimprej zapustite to hišo!«

Vzelo mu je glas... Poročnik se je dvignil, vrazji nasmeh mu je v trenutku izginil z obraza. Ostra odklonitev, ki je ni za trdno pričakoval, ga je docela razorožila. Neuspeh ga je jezil, obenem se je sramoval, kakor se sramuje vsak podkupova-

lec, ki se mu izjalovi naklep. Najrajši bi se bil na glas zasmejal in rekel, da je govoril le v šal, a se ta hip ni upal tvegati nove žalitve.

»Žal mi je, prečastiti,« je rekel skozi stisnjene ustnice, »vendar vas moram prositi, da me spremito do Čedada.«

»Torej sem aretiran?«

»Ne,« je rekel poročnik hladno in se oziral po knjigah ob steni. »Kdo pravi, da ste aretirani? Ker trdovratno vztrajate pri svojem, imam nalog, da vas predstavim oblastem.«

Aretacija v rokavicah, je Čedermac grenko pomislil. Morda zaradi njegove starosti in da bi ne vzbujalo preveč pozornosti. To mu je na pol ohladilo prejšnje živo ogorčenje. Zbrati je moral vse sile, da se je delal ravnodušnega.

»Ali me ne boste vklenili?« je vprašal.

»Nee,« je zategnil poročnik.

»Ako sem aretiran, mi je ljubše, da me tudi zvežete. Ne sramujem se.«

»Toda neee! Samo kratko zasliševanje. Čisto formalna, uradna zadeva. Podpisali boste zapisnik... Spodaj ob cesti nas čaka avto...«

Čedermaca se je znova pollaščal duh upornosti.

»In — ako se uprem?«

»Tedaj, prečastiti, bi vas moral odvesti s silo. Pa tega ne boste storili.«

Poročnik se ni varal, tega Čedermac res ni storil.

Katina je stala v veži, bila je vsa bleda, solze so ji kar tako vrele po licih.

»Povej cerkovniku, da jutri ne bo maše,« ji je brat naročil mimogrede. »Pa ne joči! Ne kaži se tako!«

Odšel je z upognjeno glavo, sključen, kakor da mu je težka skala legla na pleča.

(Konec)

ZELEZNA KAPLA

(Duhovna obnova)

V naši fari smo imeli od 17. do 25. marca duhovno obnovo. Zadnji sveti misijon smo imeli v adventu leta 1960. Duhovno obnovo sta imela dva č. g. salezjanci. Udeležba je bila kljub mrzlemu in prve dneve vetrovnemu vremenu res lepša kot ob prejšnjem svetem misijonu. V okviru obnove so bili stanovski dnevi za posamezne stanovce. Poleg stanovskih dni pa so bile vsaki dan v farni cerkvi splošne misijonske pridige za vernike vseh stanov. Da bi do vseh, posebno pa oddaljenih, vernikov prišla božja beseda, so gg. misijonarji imeli nauke-govore tudi po naših oddaljenih krajih fare po domovih. Tudi ta udeležba je bila izredno lepa, reči celo moremo polnoštevna. Ti govori so bili na Beli, v Lepeni, na Koprivni, Remšeniku, Lobniku in na Spodnjem Obirskem. Hvaležni smo vsem družinam, ki so lepo pripravile svoje velike sobe, da so bile kot kapelice. Koliko dobrih in koristnih naukov, posebno za družinsko življenje po veri, smo slišali v tej

tovanju po Braziliji. Zahvaljujemo se mu za predavanje in upamo, da mu bo mogoče, da nas 29. aprila, na belo nedeljo, zopet obiše.

GORENCE
(Iz farne kronike)

Tukajšnja farna mladina je v nedeljo, dne 25. marca, ko smo obhajali tudi praznik Marijinega oznanjenja, priredila v cerkveni dvorani ob 3. uri popoldne dve igri »Marijin otrok« v treh dejanjih in burko »Teta in strahovi«, ki je bila primerna tudi za postni čas. Igralke so se skrbno pripravile in zelo potrudile, zato pa tudi lepo igrале. Pa tudi male igralke

zahajal v cerkev. Bil je pa tudi velik dobrotnik domačega hrama božjega in ko smo pobirali za zvonove, je on največ daroval. Č. g. Česen so se z ganljivimi besedami poslovlili od pokojnika.

Ko je bila dne 17. marca osmina za pokojnim Kumrom, pa smo že zopet imeli pogreb. Marija Pipan, pd, Kulnikova mati na Čezavi, je v 84. letu umrla pri Elizabetinkah v Celovcu, kot je to sama želela. Pokojnica je zelo hudo trpela pod Hitlerjem, ko so nacisti njeno hčero in njenega moža obglavili. Ena hči pa je že prej umrla, stara komaj 17 let. Pokojno Marijo Pipan so na njeno željo prepeljali v domačo faro, kjer je bila pokopana.

Naj oba pokojna farana počivata v miru, domačim pa izražamo naše iskreno sožalje!

GLOBASNICA

(Vodovod in še kaj)

Dne 22. marca, velika soba pri štedlu skoraj ni imela prostora za interesente, ki so se zbrali na povabilo deželne vlade, da skupno z zastopniki oblasti, občine Dobrla ves obravnavajo vprašanje v zvezi z napejlavo vodovoda iz Večne vesi v Dobro ves. Vsem prizadetim je bilo zagotovljeno, da bodo prejeli primerno odškodnino, ki jo bodo ugotovili na licu mesta pozneje.

Večani so posebej stavili zahtevo, da pri gradnji novega vodovoda ne smejo biti prikrajšani ter da se morajo njih potrebe povodi na vsak način in za vsak slučaj zasukurati. Interese vasi Večna ves je zastopal mladi odvetnik dr. J. Tischler.

Dne 25. marca pa nas je obiskal č. g. Vinko Zaletel. Bil je že večkrat med nami in njegovega poseta smo bili vedno veseli. Zopet smo bili prijetno presenečeni, toliko lepega, poučnega in zanimivega za srce, oči in ušesa nam je podal v svojem dvournem predavanju, d samo kar stremeli. Obljubil nam je, da 8. aprila zopet pride ob osmih zvečer in nas bo iz Argentine preko visokih And povedel v daljno deželo Čile. Obljuba je Bogu ljuba!

ST. JAKOB

(Igra »Razvalina življenja«)

Delavna igralska družina Prosvetnega društva v St. Jakobu je pripravila za nedeljo 1. aprila resno igro »Razvalina življenja«.

Pogreb dekana Krista Koširja

Na praznik Marijinega oznanjenja je umrl gospod dekan boroveljske dekanije, gospod Kristijan Košir. Vest o njegovi smrti je napolnila z žalostjo srca vernikov žihpoljske župnije, boroveljske dekanije in številnih župnij južne Koroške, kjer je pokojni deloval. Šaj je bil povsod znan, priljubljen in spoštovan. Bil je eden najvidnejših koroških duhovnikov v zadnjih desetletjih. Njegova ljubezen do Cerkev in domovine je bila povsod znana, zato je bilo tudi njegovo delo povsod nesebično in plodovito. Bil je delaven duhovnik, ki je vedel, da je treba ljudstvu biti ves v službi in mu pomagati v vsaki potrebi. Izšel je iz verne in zavedne narodno koroške družine, zato je znal razumeti svoje ljudstvo in z njim doživljal vesele in žalostne dneve.

Pokojni gospod dekan je imel mnogo prijateljev. Njegova gostoljubnost, darežljivost in dobroti so bile sile, ki so odpirale srca bližnjih. Njegovo župnišče je sprejelo vsakega, pa naj je bil tujec ali begunec ali berač. Posebno pa je bil vesel svojih sobratov, njemu enakih ali pa tudi mlajših. Modra beseda, dobrohoten nasvet in vsakokratno razumevanje je bil njegov dar poleg postrežbe vsakomur, ki ga je iskal. Posebno duhovniki, ki so morali leta 1945 preko Karavank iskati v tuji zavetišče, so pokojnemu gospodu dekanu dolžni mnogo hvaležnosti.

Gospodu dekanu Koširju je tekla zibelka v Logi vesi ob Vrbskem jezeru. Rojen je bil 10. junija 1893. Po končanem študiju v Celovcu je leta 1916 bil posvečen in prišel v Borovlje za kaplana. Nadaljna službena mesta so mu bila: Vrata pri Trbižu, Šmihel pri Pliberku, ponovno Borovlje, na-

Naše prireditve

LIBUČE

Farna mladina iz Pliberka priredi v nedeljo, dne 8. aprila ob pol treh pri Mariju v Libučah igro

»ZRTEV SPOVEDNE MOLČEČNOSTI«.

Vsi prisrčno vabljeni

SKOCIJAN

Farna mladina Pliberk gostuje v nedeljo 8. aprila ob osmih zvečer v farni dvorani z igro

»ZRTEV SPOVEDNE MOLČEČNOSTI«.

Lepo vabljeni!

ZELEZNA KAPLA

Na tiho nedeljo, dne 8. aprila, ob pol dvanajstih bo imel v farni dvorani v Zelezni Kapli č. g. Vinko Zaletel predavanje z barvnimi slikami in zvočno spremljavo

»ČILE, dežela naravnih lepot in grozot«.

Ker bomo v »nedelji trpljenja«, bomo gledali še barvne slike o pasijonskih igrah v Oberammergau in trpljenje in mučeniško smrt p. Maksa Kolbe v KZ Auschwitz.

Prisrčno vabljeni!

Krščanska kulturna zveza v Celovcu

vabi v sredo, 11. aprila ob pol osmih zvečer v Kolpingovem domu na

KULTURNI VEČER

Na sporedu je predavanje z barvnimi slikami č. g. Vinka Zaletela:

BRAZILIJA

Z letalom v Sao Paulo, Bahia, Sao Paulo — ameriški Čikago. Pristanišče Santos in kopaljšče Sao Vincente. Rio de Janeiro, Brasilia — nova prestolica. Slapovi Iguassu. Življenje v Braziliji. Pragozd in kultura, plantaže kave in sadja. Pridelovanje kave. Kačji institut »Butantan«. Živali in rože. Indijanci. Z jet-letalom preko Afrike, Pariza in Monakovega v Celovec.

Vsi iz Celovca in okolice lepo vabljeni na to zanimivo predavanje!

duhovni obnovi fare po stanovih! Iz srca smo farani hvaležni gg. misijonarjem-salezijancem za njihovo res požrtvovalno in naporno delo, ki so ga opravili v času obnove v naši župniji. Čutimo pa tudi dolžnost, da se javno zahvalimo našemu dobremu gospodu župniku, ki so nam pripravili to duhovno obnovo in povabili v našo faro goreče in izkušene misijonarje, ki so nam še posebno poudarjali, da naj bo naše življenje po veri v družinah in v fari. Dobri Bog pa daj svoj blagoslov, da bo setev božje besede, ki je bila obilno položena v duše vernikov, rodila sadove kiščanskega življenja. — Hvaležni farani!

ST. VID V PODJUNI

(† Rudmašev oče)

V četrtek, dne 22. marca, je umrl po kratki, a hudi bolezni ter previden z zakramenti za umirajoče v 70. letu starosti Miha Hribernik, Rudmašev oče v St. Primožu. Pogreb rajnega je bil v soboto, 24. marca, ob veliki udeležbi ljudstva. Pogrebni spoved ob hiše žalosti je vodil sorodnik rajnega, č. g. Janez Štefan — šmarješki župnik. Mašo zadušnico in pogrebne obrede pa je opravil domači g. župnik, ki se je od rajnega poslovil z lepim nagovorom. Rudmašev oče je bil narodnjak, kakor jih današnja generacija le malo pozna, saj se nikdar in nikjer ni sramoval pokazati verskega in narodnega prepričanja. Bil je dolga leta cerkveni ključar podružne cerkve, član farnega odbora in cerkvenega sveta. Bil je vsa leta zvest naročnik naših listov in Mohorjevih knjig. Moški zbor mu je pod vodstvom našega organista zapel v slovo žalostinke na domu, v cerkvi in med sv. mašo ter ob odprtem grobu. Rajni Mihej je postal po kratkem zakonu vdovec. Dolga leta mu je gospodinjala sestra Treza, v razvedrilo so mu pa tedaj bili poleg lastnega sina in hčerke nečak Ožbej po bratu Blažu in nečakinji-dvojkici po sestri Katarini. Ena od teh nečakinj je vstopila v samostan križark in je sedaj uslužbena v Leobnu. Gotovo se je rajnemu stricu in krušnemu očetu izpolnila tiha želja, ko se je mogla ta nečakinja Jožefina, sedaj sestra Safronija, udeležiti njegovega pogreba. Z veliko ljubeznijo je rajni sodeloval pri povečanju podružne cerkve, zidanju stolpa, nabavi zvonov in drugih cerkvenih potrebščin. Želimo mu večni mir, žalujočim sorodnikom pa izražamo naše toplo sožalje. Blag mu spomin!

Kakor običajno je bila zadnja nedeljo v mesecu, 25. marca, druga božja služba v St. Primožu, nakar je predaval č. g. Vinko Zaletel v Voglovi dvorani o svojem po-

so se dobro izkazale. Isto velja za deklamatorje. Udeležba je bila lepa, ljudem je bila prireditve všeč in so z veseljem segli v denarnico in pd. Hriberniku prostovoljno prispevali za cerkev.

V torek popoldne, dne 27. marca t. l., je v dežel. bolnici v Celovcu umrla ga. Marija Latschen, Stukova mati iz Sv. Radekunde. Prestala je hudo operacijo radi kile. Pokazale so se še druge bolezni in srce ji je odpovedalo. Rajnka je bila dobra žena, rada je hodila k službi božji in bila zelo skrbna mati družini, ki jo bo težko pogrešala. Pokopali so jo na pokopališču pri Sv. Radegundi. Naj počiva v Bogu!

Od 7. do 16. aprila bomo obhajali sv. misijon. Bog daj, da bi dobro izpadel, kar bo v veselje ljubemu Bogu in našim dušam v korist. Zato dobro izkoristimo sveti čas misijona.

PEČNICA

(† Marija Warum)

Dne 12. februarja smo na pečniškem pokopališču položili k večnemu počitku gospo Marijo Warum, pd. Fridlovo mamo iz Zgornjih Borovelj. Rajna je bila dosegla lepo starost 81 let. Bila je zvesta bralka slovenskih katoliških listov in knjig. Zgodaj je bila izgubila moža in dva sinova. Ostale štiri otroke pa je zgledno vzgojila. Sin Franci je zdravnik-specialist na Dunaju.

Pogreb je ob asistenci domačega dušnega pastirja č. g. Barbiča vodil č. g. Jože Gabruč, župnik v Pokrčah, ki se je ob odprtem grobu poslovil od pokojne z v srce segajočimi besedami. Pomnoženi moški zbor je na domu, v cerkvi in ob grobu ubrano zapel več žalostink. Bog poplačaj rajni Fridlovi mami vso njeno dobroto!

ZIHPOJJE

(Smrt se oglašja)

Zopet se je oglasila koščena žena Smrt v naši fari. Dne 10. marca smo ob zelo veliki udeležbi pogrebcev Ivana Suppanza, pd. Kumra, ki je v starosti 71 let zapustil to solzno dolino, spremili na njegovi zadnji poti, k farni cerkvi ter ga ondi položili k večnemu počitku. Med pogrebci je bil tudi ravnatelj Slovenske gimnazije, višji študijski svetnik dr. Joško Tischler. Pokojni Kumer je bolehal zadnjih 20 let svojega življenja. Pred 10. leti je v Volšperku bil operiran na želodcu. Svojo bolezen je potrpečljivo prenašal. Na odhod v večnost je bil dobro pripravljen, kajti nekaj dni pred smrtjo je prejel sv. zakramente za umirajoče. Pokojnik je bil dolga leta skrben cerkveni ključar in, dokler je mogel, je rad

nja.« katero je napisal Franc Sal. Finžgar. Snov igre je vzeta iz kmečkega življenja polpretekle dobe. Pisatelj prikazuje v tej drami zlo sebičnosti, prisiljenega zakona in alkoholizma v kmečkih domovih. S klenimi značaji in trdimi besedami slika trpko resnico, ki je pripeljala marsikatero kmečko družino do prave razvaline.

Šentjakobski igralci so težko igro prav lepo prikazali na odru. Ker je v igri mnogo notranjih preokretov in doživljanj, je treba priznati, da so bile prav te vloge prav posrečeno prikazane. Pri tem je treba opominiti zlasti prikupno Lenko in starega Urha. Vobče so bile vse vloge prav dobro razdeljene in tudi podane; saj pa so tokrat igrali predvsem izkušeni starejši igralci.

Igra je polna poučne vsebine; vmes je bilo tudi nekaj za dobro voljo, za kar je poskrbel znani burkež Folti. V celoti pa je bila igra resen opomin mladim družinam, kako je treba biti čuječ, da ne zapadejo življenjskemu materializmu, ki končno pomeni razpad in vodi v razvalino. Prav posebno pa še živo pokaže, kako resničen je pogovor, ki pravi, da žena tri ogle podpira.

Šentjakobčani so dvakrat napolnili dvorano in vidno je bilo, da so odhajali domov z resničnim zadovoljstvom nad uspeho prirediteljev.

kar je leta 1929 prišel na Žihpolje, kjer je deloval skozi 33 let kot skrben dušni pastir. V teku 46-letnega duhovniškega življenja mu je bilo dvakrat dano okuštati pregnanstvo: med drugo svetovno vojno je bil poslan v nemški del Škofije, kjer je z enako vnemo deloval za blagor duš predvsem v St. Vidu ob Glini. Skozi dolga leta je bil tudi dekan boroveljske dekanije; bil je zares dober dekan, zato je bilo njegovo župnišče nekako domača hiša vse dekanijske duhovščine. Redne dekanijske konference in sestanki sodalitete so bili nekaj nad vse lepega in koristnega. Za vse to delo ga je tudi cerkvena oblast odlikovala z imenovanjem h konzistorialnim svetnikom.

Že nekaj let je gospoda dekana nadlegovala bolezen. Odpovedovati so mu začele noge, a svojo službo je kljub temu še nadalje vestno vršil. Pred dobrim pol letom pa so mu začele delati težave obisti in srce. Kljub skrbni negi dr. Jelena in prizadevanju zdravnikov v sanatoriju »Maria Hill« je bolezen prisilila blagega pokojnika v bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Do zadnjega dne je upal na ozdravljenje, a bolečine so ob koncu tako narastle, da jim je moral podležti. V ponedeljek, 26. marca je ob 11. uri ponoči izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb gospoda dekana je bil v četrtek, 29. marca na Žihpoljah. Iz vseh župnij obširne dekanije in še od drugod so prihitali verniki, da spremljajo svojega dekana na zadnji poti. Posebno številna pa je bila udeležba duhovščine; bilo je 70 duhovnikov, med njimi prelat dr. Blüml,

(Nadaljevanje na 5. strani)

Avstrijsko kmetijstvo v letu 1961

V pravkar izišlem poročilu Avstrijskega raziskovalnega inštituta za gozdarstvo so tudi podatki o kmetijski proizvodnji v letu 1961. Iz njega posnemamo naslednje podatke: Zaradi povečanih hektarskih donosov ter storitev živinoreje in mlekarstva se je bruto proizvodnja dvignila za 3 in pol odstotka v primeri z letom 1960. Proizvodnja rastlinskih živil je narasla za 3 odstotkov, živinoreje za 3,9 odstotka.

Tudi domača proizvodnja živinske krme se je povečala, dočim je bil uvoz znižan za eno tretjino, pač pa so bili viški domačega žitnega pridelka porabljeni za živinsko krmo.

V letu 1961 je v kmetijstvu in gozdarstvu bilo polno zaposlenih 788.000 delovnih moči. Med temi je bilo 664.000 samostojnih kmetov in njihovih družinskih članov ter 124 »tujih« delovnih moči. Število »tujih« delovnih moči se je zmanjšalo za 10.400 in padlo na 64 odst. petletnega povprečja 1952/56. Istočasno pa se je celotno število zaposlenih zmanjšalo za 20.000 enot ter padlo za 83 odstotkov omenjenega petletnega povprečja. Delovna storilnost pa se je povečala za 6,2 odstotka. V primeri s predvojno storilnostjo pa se je povečala za 181,9 odstotka, to je skoroda podvojila. Kljub zmanjšanju delovnih ur je bilo lani moč povečati proizvodnjo predvsem zaradi sorazmerno ugodnega vremena, pa tudi zaradi povečanega števila traktorjev ter večje uporabe umetnih gnojil (oboje za 9 odstotkov več). Nakup kmetijskih strojev je bil znatno olajšan s poceni investicijskimi krediti iz »zelenega načrta«, to je s krediti z nizko obrestno mero.

Bruto donos kmetijstva je dosegel vrednost 20 milijard šil. ter je bil za 900 mili-

jonov večji kot v letu 1960, bruto donos kmetijstva in gozdarstva skupno pa se je povečal za skupno 1,8 milijarde ter dosegel vrednost 26 milijard šil. Delež kmetijstva in gozdarstva na skupnem avstrijskem narodnem dohodku se je rahlo povečal od 11,2 na 11,3 odstotka, ker so se ostale panoge gospodarstva v minulem letu nekoliko počasneje razvijale kot v letu 1960.

Ta sorazmerno ugodni položaj kmetijstva v minulem letu pa ne more prikriti skrbi, ki tarejo naše kmetijstvo. V prihodnjih letih bo vedno težje brez izgube na ceni prodajati prevečke kmetijske proizvodnje, posebno krušne pšenice in klavne živine, na domačem in inozemskem tržišču. Doslej je bilo moč z državno podporo izvažati pšenico ali pa jo deloma denaturirati ter uporabiti kot živinsko krmilo. Na živinskih sejnih je morala država večkrat poseči vmes ter nakupovati meso na zalogo, da prepreči padec cen. Gotovo začasno olajšanje bo v prihodnjih mesecih prinesla omilitev prepovedi uvoza živine v Italijo.

SLINAVKA IN PARKLJEVKA BAVARSKEM

Na Bavarskem so v minulih tednih ugotovili 60 primerov slinavke in parkljevke. Ti dve bolezni so menda prinesli v Nemčijo tuji mlekarji delavci. Kljub temu, da so oblasti odredile takojšnje zaščitno cepljenje, obeh nalezljivih živinskih bolezni, še ni bilo moč ustaviti, ampak sta segli celo preko meje v nekatere avstrijske obmejne kraje. Zato pozivajo oblasti živinorejce, da vse, tudi najmanjše sumljive primere takoj prijavijo.

Šport služi zdravju in veselju

Radi zdravja in razvedrila gojimo šport in telovadbo. Dokler nam udejstvovanje pri izvajanju raznih telesnih vaj dela veselje, smo na pravi poti, kajti šport smemo samo toliko časa gojiti, dokler nam je v zabavo. Kadar gremo preko tega, prihajamo v pretirano trening. Pretirano namreč trenirajo takozvane svetovne zvezde, ker drugače ne bi mogli dosegati takih rezultatov, da jim kmalu ne bi mogli verjeti.

Teh svetovnih športnih mojstrov je pravzaprav malo in zato se ni bati posledic, ki se večkrat pojavljajo pri njih že v dobi aktivnega udejstvovanja, še bolj pa v poznejših letih. Nasprotno pa je odstotek one mladine, ki se bavi s telesnimi vajami predvsem radi zdravja, tako malenkosten, da ni upravičeno v skrbeh za njihovo fizično sposobnost in zdravje. Na to neugodno stanje današnje mladine se bomo še povrnili ter si oglejmo najprej ono, sicer neveliko število športnikov, ki že v zgodnji mladosti zaidejo na stranpot radi izrednega pretiravanja, katerega so v glavnem krivi starši in trenerji, ki dobijo take »žrtve« v svoje roke.

Znano je namreč, da mora oni, ki hoče postati velik virtuoz v igranju violine,

dnevno igrati na tem-instrumentu po osem ur in to od onega časa dalje, ko more držati v svoji roki violino. Za majhnega otroka je to brez dvoma muka in trpljenje, četudi mu hočejo starši napraviti življenjske prijetno. In v športu se ta muka še poveča s pretiranim in večurnim treningom dnevno. Otrok je res po svoji naravi navdušen za telesno gibanje, vendar samo toliko, dokler ga veseli in dokler se ne utruji. Če je preveč tega, ni dobro. In vendar se je to dogajalo, in se še dogaja in se bo po vsej priliki tudi v bodoče dogajalo, kajti nekateri starši hočejo, da postanejo njihovi otroci slavni, svetovno znani in končno tudi — bogati.

Iz polpretekle dobe nam je še v spomi-

Biki, bikoborci... in norci

Boj z biki je tisti šport, ki ga večina ljudi obsoja kot krvoločnega, dokler ga ne vidi, potem pa se po navadi navduši zanj. Dokaz za to imamo zadnja leta, kar so potovanja željni ljudje odkrili španijo kot idealno turistično deželo. Prav zaradi tega je ta španski narodni in zgodovinski šport dosegel v tem času tam še večji razmah.

Balearski otoki na primer vse do pred nekaj leti boja z biki sploh niso poznali, zdaj pa, kar so postali cilj romantičnih, sonca željnih severnjakov, je na primer na Mallorci skoraj toliko corrido kakor v Madridu ali Valenciji in Sevilli. Na Ibizi, ki je eden stranskih otokov v Balearski skupini, so letošnje poletje imeli kar štirinadvajset prireditev z biki.

Gledalci so bili po večini Amerikanci, Nemci, Skandinavci in Angleži, ki so kot znani ljubitelji živali prišli tja s hudimi predsodki, nazadnje pa bi tako krvavo predstavo hoteli gledati vsak dan. Pri tem je treba pomisliti, da je vstopnina k koridam povprečno dvajsetkrat večja kakor vstopnina v najslavnejše španske muzeje in dosti dražja od tiste v gledališčih in zabaviščih.

Ni čuda, da skušajo Španci iti tem občudovanjem bikovega in človeškega poguma čimbolj na roko. Zaradi tega postaja ta šport, ki je včasih imel značaj nečesa obrednega, vedno bolj organizirana tujsko-prometna industrija. Boji so včasih bili samo tam, kjer so imeli zidane arene, urejene po natančnih pravilih taurinabije. Torerovske srjace, jopiči, okrvavljene banderille in meči za zabadanje bikov so najbolj navadni spominki, ki jih dandanes prodajajo v Španiji in ne poceni. Sloviti »espade«, kakor pravijo torerom, so bolj

nu svetovna in olimpijska prvakinja na ledu, Norvežanka Sonja Henie. Njen oče je namreč hotel, da postane njegova hčerka slavna in zato je morala s komaj štirimi leti pretirano trenirati na ledu. Uspeh, seveda ni izostal, kajti Sonja je po večkratnih zmagah v olimpijskih in svetovnih arenah postala filmska igralka, kjer si je s svojimi drsalnimi sposobnostmi zaslužila velike vsote denarja. In nedavno so pisali nemški listi, da trenira nova nemška prvakinja v umetnem drsanju na ledu, Inge Paul, po šest ur dnevno in sicer zelo pridno in resno, v veliko veselje trenerja in seveda tudi njenega očeta, ki jo je dal vzgojiti za zvezdo na ledu. In tako gre ta stvar naprej zlasti v totalitarnih državah, kjer se polaga zelo velika važnost na športno udejstvovanje in uspehe njihovih atletov. Leti trenirajo po 4—6 ur dnevno in sicer vsi: športniki in telovadci. Tudi v demokratičnih državah trenirajo na visokih šolah po več ur dnevno ali pa imajo tako zaposlitev (gasilci itd), da jim je takšen trening omogočen. Sedaj nastane vprašanje, kje naj drugi vzamejo toliko časa za trening, če so ves dan zaposleni v svojih poklicih. In končno, če bi tudi imeli dovolj časa na razpolago, bi tak način treninga, ki je brez dvoma utrudljiv, ne mogli tako urediti, da bi jim pripravil veselje. Po vsakem trdem treningu je potrebno nekako izenačenje — duševna in telesna sprostitev. Saj se dogaja, da gredo po ostrih treningih in srditih borbah nekaterih vrhunski športniki smehljajoč se skozi cilj, kakor bi jim bilo vse to v zabavo. Tak vrhunski šport smemo odobravati. Toda, ko gledamo izmučene atlete, ki se dospevši na cilj, zgrudijo na tla, pa se nam nehote vsiljuje vprašanje: Kakšen smisel naj ima tako telesno gibanje?

Pretiravanje moramo odklanjati, ker gotovo ni zdravju koristno. Še bolj škodljiv se mi pa zdi pojav med današnjo mladino, ki se v veliki večini ne briga za aktivni šport. Ker se ne bavi s telesnimi vajami, se navadno tudi ne zanima za svoje zdravje. V gotovih poklicih (zlasti na prostem!) se tako nezanimanje ne pozna toliko, toda pri ogromni večini so pa pravilno izbrane telesne vaje življenjskega pomena tako za njihovo fizično sposobnost kakor za njihovo zdravje. Naloga odločujočih činiteljev po širnem svetu bi morala biti dandanes prvenstveno usmerjena mladinski vzgoji, pri kateri bi morale telesne vaje zavzemati važno mesto.

Škoda, da imamo v današnjem športu takšne motnje: prepogosto nagnjenje vrhunskih športnikov k profesionalizmu in neverjetno brezbriznost sodobne mladine za aktivni šport.

Ivo Kermavner

Ravnatelj dr. Stotter — 65-letnik

Ravnatelj urada Koroške kmetijske zbornice dipl. ing. dr. Sepp Stotter je minuli teden obhajal 65. rojstni dan. Ta najvišji uradnik Deželne kmetijske zbornice se je rodil na gorski kmetiji na zgornjem Koroškem in že kot otrok spoznaval težave kmečkega stanu. Po končani srednji šoli je služil kot prostovoljec v prvi svetovni vojni. Leta 1919 se je vpisal na Visoko šolo za kmetijstvo na Dunaju. Po dovršenih študijah je stopil v koroško deželno službo ter se posvetil organizaciji kmetijskih zastopstev in organizacij po občinah. Bil je vselej neutrujen delavec in rekli bi lahko, da je skorajda ni kmetije na Koroškem, ki je ne bi osebnó spoznal. Posebej velja omeniti, da si je jubilat prizadeval za ustanovitev kmetijskih zastopstev ter za razširitev pospeševalnih ukrepov tudi za kmetijske predele dvojezičnega ozemlja in posebno obmejnih gorskih krajev. Dolga leta je bil jubilat tudi urednik raznih kmetijskih publikacij in listov. S svojim tlekovidnim delom je ustvaril tudi potrebne pogoje za uspešni razvoj dela Deželne kmetijske zbornice, katere najvišji uradnik je postal leta 1952 ter tej ustanovi s svojim delom vtisnil današnji obraz. Dr. Stotter pa je ne le strog in prizadeven človek v uradu, temveč osebnost s širokim obzorjem. Čestitkam se mu ob jubileju pridružuje tudi naš list: Še na mnoga leta!

Čaj in še marsikaj

Domovina čaja je Vzhodna Azija. Prva ladja s kitajskim čajem je prišla v Evropo, in sicer v Amsterdam leta 1610. Indijski čaj, ki danes prevladuje na evropskem trgu, se je udomačil šele sredi prejšnjega stoletja, ko so ga začeli uvažati Angleži iz svojih indijskih posesti.

Za čaj ne uporabijo vseh listov čajevca, ampak le dva najmlajša lista in popek na vsaki vejici. Za kilogram suhega čaja je treba 4 in pol kilograma svežih listov. Spretna obiralka nabira na dan okoli 25 kilogramov lista.

Pri zmernem uživanju pomirja čaj žilodčne živce, pospešuje krvni obtok in poživlja. Vendar ne smemo pretiravati: 100 gramov čaja ima namreč trikrat toliko teina kot 100 gramov kave kofeina.

Največ čaja na svetu popijejo v Angliji, na leto povprečno 4 in pol kilograma na človeka, 35 krat več kot sicer v Evropi.

Na svetu pridelajo na leto 850.000 ton čaja. Popijejo ga več kot kave.

Pet zlatih pravil za pripravo čaja se glasi: 1. segrej čajnik, 2. na skodelico vzemi žličko čaja, 3. na čaj vlij sveže zavreto vodo, 4. pusti 5 minut, 5. zmešaj in precedi.

Poznamo okoli 500 receptov za pripravljanje čaja. Indijci belijo čaj s cimetom, janečem, klinčki, kardamonom in drugimi dišavami.

Čaj ni bila vedno miroljubna pijača. Leta 1773 je dal celo povod za vojno. Meščani ameriškega Bostona so namreč takrat pometali cel ladijski tovor čaja v morje v protest proti previsokim angleškim davkom nanj. To je bil začetek vojne za neodvisnost Združenih držav.

SPODNJEKOROŠCI — POZOR!

Pesek za zunanje omete zidov — vseh vrst — vam nudi najceneje, dobavljeno tudi na dom,

MIRKO BREŽJAK pd. Šemun

Plaznica 6, pošta Eberndorf - Dobrla ves

Prevoznitvo.

ŠTEFAN SIENČNIK

Dobrla ves - Eberndorf, tel. 04236-219

Za dobro voljo

VOJAKOV PRAVI POSEL

Francoska igralka Deguelta so poklicali v vojsko. Dali so mu tako nemogočo uniformo, da se je brž pritožil:

»Narednik, tale uniforma mi prav nič ne pristaja; hlače so strašno tesne, bluza pa je velikanska; zdim se podoben strašilu za ptiče.«

»In kaj potem?« je odvrnil narednik. »Saj je vendar glavni vojakov posel, da vzbuja strah.«

Pogreb dekana Krista Koširja

(Nadaljevanje s 4. strani)

kanonik dr. Bugelnig, kanonik Zechner in msgr. Jagodic iz Tirolske.

Pogrebne slovesnosti so se začele s sveto mašo, katero je daroval g. prelat dr. Blüml. Življenjsko podobo rajnega je podal v govoru kanonik Zechner. V obeh deželnih jezikih nam je lepo orisal življenjsko pot in delo blagega pokojnika. Na koro pa je med sveto mašo prepeval dekanjski mešani zbor in zbor duhovnikov, ki je pel Premrlov Requiem.

Po sveti maši in Liberi je častna straža požarne brambe med sprevedom nesla pokojnika na pokopališče, kjer so ga položili v grob ob cerkvi, kakor je gospod sam določil. Pogrebne molitve je opravil gospod kanonik Zechner ob asistenci duhovščine, nakar so se poslovili od gospoda dekana še žihpoljski občani in farani ter v imenu sošolcev-duhovnikov dr. Bugelnig, v imenu begunskih duhovnikov pa msgr. Jagodic. V slovo je pokojniku zapel še moški zbor žihpoljskega pevskega društva (MGS) in zbor cerkvenih pevcev iz dekanije.

Naša prošnja k Bogu pa je, da naj bo pokojnemu gospodu dekanu obilen plačnik za njegova dobra dela in zvesto službo. Po vsej dekaniji smo v ta namen opravili tudi svete maše-zadušnice.

Za kakšnega me imajo . . . ?

Si že kdaj misliš na to? Delaš v tovarni ali v delavnici z delovnimi tovariši. Morda hodiš v šolo ali pa si pri vojaki. Večji del svojega mladega življenja preživiš v družbi kolegov, sodelavcev, tovarišev.

Ne sme ti biti vseeno, kaj oni o tebi mislijo. Ali so s teboj zadovoljni in so radi v tvoji družbi; morda se te pa izogibajo in jim je tvoja navzočnost neljuba, zoprna? To »razumevanje« ali »nerazumevanje« ustvarja v tvojem okolišču oziroma, razpoloženje, družabnost. Gotovo ti ni vseeno, v kakšnem družabnem ozračju živiš in delaš. Od tega zavisi, ali bo v tvojemu življenju mnogo sonca, toplote in lepote . . .

Kolikor ti je v delavnici tovarišev ali v šoli kolegov, toliko je sodb o tebi. Prav dobro te poznajo in ničesar lepega — a tudi ne lepega ma tebi jim ne uide. Vsak izmed njih ima »svojo« sodb o tebi . . .

Ze stari so rekli: »Spoznaj samega sebe!« Važno pravilo za življenje! Prihranilo nam bo mnogo razočaranj, če se ga bomo držali. Zato si skušaj ustvariti čim bolj resnično sodb o samem sobi. Zato odgovori prav odkritosrčno z »da« ali z »ne« na sledeča vprašanja:

1. Ali si ob nesporazumu z delovnim kolegom nedostojen, surov?

2. Ali si tovarišu, ki je imel nesrečo, škodoželjen?

3. Ali dolgo ne pozabiš na žalitev, katera se ti zdi krivična?

4. Ali se pri delu izmikaš na račun svojega kolega?

5. Ali si misliš: kaj me briga, če mojega tovariša pri delu obtožujejo?

6. Ali se ob neuspehu tovariša pri delu ponašiš s svojim znanjem?

7. Ali si zadovoljen, če je šef nezadovoljen s tvojim kolegom?

8. Ali postaneš kmalu nervozen, če ima tvoj kolega uspehe?

9. Ali te delo tako zaposluje, da se niti ne spomniš godu tvojega kolega?

10. Ali si nezaupljiv, ker si bil nekoč razočaran; ali misliš o vsakem prej slabo kot dobro?

To je ogledalo tvoje družabnosti, dobrote do bližnjega. V tem se zrcali tvoja duša, ki je plemenita, če moreš z »ne« odgovoriti na gornja vprašanja.

Pohod katoliške mladine . . .

Kot poročajo časopisi v Italiji, je bilo letos na nedeljo 25. marca veliko romanje katoliških študentov iz Firence v Sieno, ki je znana po svoji katoliški tradiciji. Vso pot so hodili peš in so v šestih urah dospeli na cilj, kjer jih je sprejel kardinal Luigi Traglia v ondodni katedrali. Tega romanja se je udeležilo nad štiri tisoč akademikov. Romanje je zelo otežkočalo slabo vreme; ves čas je namreč deževalo, kar pa študentov ni odvrnilo od romanja; nasprotno med potjo so celo ves čas glasno molili, prepevali verske pesmi in premišljevali evangeljske odlomke.

Košček mojega življenja

(Zgodba delavskega dekleta)

(Nadaljevanje)

Iskala sem kakšno pesem. Nič nisem gledala na vsebino, le dolgo pesem sem hotela najti. Hotela sem, da bi me dolgo poslušale. Mati mi je pomagala priti do pesmi iz njenih šolskih let in sicer je bila to pesem z naslovom: »Smrt svobodnega«. Imela je 42 verzov, razdeljenih v kitice. Navdušeno sem se je naučila. Gotovo sta se duhovnik in voditeljica premagovala, da se nista smejala, ko sta slišala to dolgo deklamiranje. Za ta sestaneček smo vse tri vsaka nekaj doprinesle, in nanj je prišlo reci in piši šestnajst deklet. Ko je bilo sestanka konec, smo me tri počakale, da se pogovorimo z voditeljico. Vprašala nas je, če smo pripravljene postati aktivistke, kajti ta sestaneček je pokazal, da lahko kaj lepega in velikega skupaj naredimo. Vse tri smo ji obljubile.

Vsak mesec smo se potem vse tri z voditeljico zbirale na verski študijski krožek. Na tem sestanku smo si vedno kaj zapisale vsaka v svoj zvezek, kakšno misel za naše življenje. Na krožku je vedno povedal kratko misel za nas tudi duhovni asistent krožka.

Počasi sem prevzela zvezo s petimi drugimi dekleti. Za božič smo priredile v hiši ene od članic lep otroški večer. Pa še druge

Ni bila zaželena . . .

Šele trinajst let je bila stara in že je morala okusiti brezsrčnost moderne družbe, ki je brez srca in duše . . . Iskala je ljubezni, po kateri jo je žejalo, pa je ni našla ne pri materi ne pri sorodnikih; vsem je bila v nadlego . . . nezaželena . . .

Z usodo trinajstletne Patty se je bavilo neko londonsko sodišče. Saj ni bila sama kriva, če so jo vsi zametavali. Njena nesreča se je začela, ko sta se njen oče in mati ločila. Deklico je sodišče dodelilo materi; toda pri iskanju »nove sreče« ji je otrok postal v napotje. Zato je morala deklica k stari materi na Irsko . . .

Mati se je drugič poročila in kmalu nato je odpotovala nova družina v Kalifornijo; z njimi tudi mala deklica. Pa tukaj je kmalu »otrok iz prvega zakona« motil »mir in srečo drugega zakona«. Morala je nazaj v Evropo; kar z zrakoplovom so jo poslali v London, kjer je pa nihče ni čakal. Deklica se je znašla na londonskem letališču sama, z nekaj dolarji v žepu.

Med mimoidočimi išče znanih obrazov: tujka je med neznanimi. Pa se domisli, da stanuje v bližini Londona stric. Dolarje hitro zamenja in se poda k stricu. Začuden nad nepričakovanim prihodom male Amerikanke se kar ni mogel sprizjantiti z misli-

jo, da bi kar meni nič tebi nič pomnožil svojo družino za enega člana; to je deklica seveda takoj spoznala. Zopet nezaželena, odveč in v napotje . . .

Pri stricu je sicer bila za nekaj dni preskrbljena za hrano, vendar pa jo je po nekaj dneh poslal k drugemu stricu v londonskem predmestju. Kar mič prijazno ni poslušal stric št. 2 zgodbo male nečakinje. Tolažil jo je sicer, tudi pobožal jo je z ljubeznivostjo, a še tisti dan ji je stisnil v roko par šterlingov in jo napotil k stari materi na Irsko.

V upanju, da bo pri stari materi le našla dom, je doživela novo razočaranje. Tudi tukaj so bila za njo vrata zaprta. »Pojdi k materi; ona naj zate skrbi!«

Obupana, zapuščena, na cesto vržena se je vrnila v London. Tako jo je našel neki moški, ki jo je vzela k sebi v sumljivo varstvo. Policijske oblasti so postale pozorne in sodišče za mladostnike je odločilo, da mora nesrečno dekle v državni zavod . . .

Mati pa je medtem uživala srečo drugega zakona v Kaliforniji. Tudi oče je v Londonu »osrečeval« druge. Njun otrok pa je bil zavrnjen brez ljubezni in postal žrtev brezvestnih staršev.

Moderni greh, ki vpije v nebo po maščevanju . . .!

Spored spominške proslave

ob 20. obletnici izseljevanja koroških Slovencev

1. Pozdrav in komemoracija — govori Jamko Ogris st.
2. Žalostinka »Žrtvam« — pojejo združeni moški zbori SPZ in ZPD, vodi Folti Hartman
3. Prolog — recitira Urh Kassl
4. Moški zbor Zveze pevskih društev — vodi Hanzi Gabriel
5. Mešani zbor Zveze pevskih društev — vodi Tomaž Holmar
6. Govorita: predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko in predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter
7. Mešani zbor Slovenske prosvetne zveze — vodi Vladimir Prušnik
8. Moški zbor Slovenske prosvetne zveze — vodi Folti Hartman
9. Združeni moški zbori SPZ in ZPD (Hanzi Gabriel in Folti Hartman)
10. Združeni mešani zbori SPZ in ZPD (Tomaž Holmar in Pavle Kernjak)

Prireditveni odbor

take naloge je skušala opraviti naša skupina. Podobno so delale druge aktivistke s svojimi dekleti. Na vsakem sestanku krožka smo vedno določile, kaj bo ta in kaj bo ona izpeljala s svojo skupino. Kar nekakšno tekmovanje se je začelo med nami in nas je podžigalo k delu. Jaz sem pridobila še nekaj deklet. Kar lepa povezava je bila med nami in posebno v nedeljo popoldne smo se rade znašle skupaj.

Mama je zbolela

Ko sem imela šestnajst let, je moja mama zbolela. Ker ni bilo doma nobenega starejšega in sem še študirala, mati pa ni mogla več delati, je bilo konec z našimi sestanki in vsem delom pri Krščanski delavski mladini. V tem se je začela še druga svetovna vojna, ki je prinesla v družino morečo skrb, kje dobiti zadosti hrane. Kar so dajali na »karteč«, je bilo premalo, da bi ostal živ, in preveč, da bi umrl. Ljudje so si pomagali s tem, da so kupovali na črno, kar je pa bilo zelo težko za tiste, ki so bili brez denarja. Naša družina je bila brez prihrankov. Mati je morala dobro in mnogo jesti, če je hotela kljub bolezni vzdržati. Toda za kaj naj kupimo?

Tako je prišlo do težke ločitve. S težavo sem morala pustiti organizacijo. Duhovnik iz krožka me je prišel parkrat obiskat. Skušal me je opogumiti. »Zate pomeni sedaj biti članica Krščanske delavske mladine s tem, da delaš za družino. To je bož-

ja volja. Nič več posebnih nalog v krožku, ampak vzeti pogumno nase nalogo, ki ti jo dajejo razmere: živeti za mamo, za brata in sestro.« Sedaj se bo pokazalo, če sem razumela, kaj je to zveza mladih krščanskih delavk. Razmere zahtevajo, da kot članica izvršim svojo dolžnost z glednega dekleta v lastni družini . . . Mojo skupino naj odslej prevzame kaka druga članica iz skupine . . . Tako se je potem tudi res zgodilo.

Tri leta je trajala bolezen moje matere. Ko je vojska minila, si je pa tudi ona opomagla, k čemer ji je pomagala predvsem boljša hrana. Tako sem ostala tri leta sama, izven krožka, katerega sem s tako vneto spravila na noge. V veliko pomoč v tem času mi je bil reden obisk voditeljice, ene od aktivistk in obisk našega duhovnika. Povedali so mi vse, kaj se dogaja v krožku, še posebno o nalogah, ki so jih članice prevzele. Ko so članice sklenile, da bodo za božič postavile doma v okno jaslice, da bi se mimoidoči spominjali, da je božič, sem sem to storila tudi jaz z materjo. Ko so se druge trudile, da bi ustvarile doma več družabnosti, sem se tudi jaz trudila, da bi bilo pri nas doma lepše. Pomagala sem sestri vesti namizni prt. Nekaj časa je delala ona, nekaj časa jaz. Ko se je končala vojna sem z njo vred skušala kaj več zaslužiti, da bi prišli v družini do reči, ki so bile v vsaki drugi delavski družini. Mami sva kupili novo pečko. Ker je bil pod obložen s ploščicami dotlej le v eni sobi, sva

Športni kotiček

DRUGA USPELA TEKMA LETOSNJE SMUČAR-SKE SEZONE SELANOV NA KOŠUTI

Kljub slabim snežnim razmeram, a zato pri krašnem vremenu se je vršila na Košuti tekma v veleslalomu; priredil jo je »Koroški Turnverein«. Poleg tekmovalcev iz Borovelj, Celovca in Sel sta vozila v skupini gostov (teh je bilo nad 30) še zelo znana tekmovalca Reßmann in Winkler (oba carinika). Zastopala sta že pogosto Koroško in Avstrijo na raznih mednarodnih tekmah, saj sta gotovo za Muckenschnabelom, Sodatom in Possautzom najboljša na Koroškem. Reßmann je vozil najboljši čas dneva, Winklerja in Pristovnika — zmagovalca prejšnje nedelje — pa je vrglo prav na istem mestu iz proge. Winkler je bil diskvalificiran, Pristovnik pa je vozil naprej in dosegel v drugi polovici proge najboljši vmesni čas. Prav tam je imel smolo tudi naš skupinski učitelj Hribernik Anton, ki bi sicer zaradi hitrih smučk mogel doseči še čas Reßmanna.

Najbolje je odrezal tokrat Maks Oraž, ki je odlično rešil čast Selanov s tretjim mestom v splošnem zaporedju. Četrto mesto si je osvojil Erik Užnik, ki je zmagal v mladinski skupini gostov in bil drugi v splošni mladinski skupini. Pristovnik Tomaž je z ozirom na »starost« sijajno vozil in zasedel 2. mesto v mladinski skupini gostov in 4. mesto v splošni mladinski skupini.

Rezultati: 1. Reßmann 43,9 (carinik); 2. Widmann 46,2 (Atus-Borovlje); 3. Oraž M. 47,9 (DSG-Sele); 4. Užnik E. 50,0 (DSG-Sele). 5. Roblek T. 50,3 (DSG-Sele); 6. Pristovnik T. 50,8 (DSG-Sele); 7. Oraž A. 51,0 (DSG-Sele); 8. Baumgartner (Celovec); 9. Sagmeister (Kestag-Borovlje).

FIS VELESALOM NA GOLDECKU

Ob nepričakovanem lepem vremenu in idealnih snežnih razmerah so bile predzadnja nedeljo tekme na Goldecku, ki so se jih udeleževali tekmovalci iz 8 različnih narodnosti. Po številu so prednjačili Francozi, Avstrijci in Nemci.

Sijajno so se odrezala dekleta — kar štiri Avstrijke so zasedle prva mesta. Zmagala je Edith Zimmermann pred svetovno prvakinjo Christl Haas. Izmed koroških deklet je Claudia Kromer vozila najbolje in bila 11.

Rezultati: 1. Edith Zimmermann 1:32,5; 2. Christl Haas 1:33,9; 3. Christl Staffner 1:36,2; 4. Traudi Eder 1:37,8.

S štartno številko 1 je po progi, ki je bila postavljena od koroškega športnega oskrbovalca Alfreda Amanna, »prihrumel« koroški stever v Avstrijskem nacionalnem kadru Hermann Muckenschnabel. Njegov najboljši čas je dokazal, da ima tudi Koroška vrhunske smučarje. Zelo nevaren konkurent je bil Pepi Stiegler. Toda že pri četrtyh vratih je navdušenje številnih gledalcev z njim vred padlo v sneg. Največja senzacija pa je bila vendar ta, da je Sodot z visoko štartno številko 22 zasedel 3. mesto. Tako sta se vzpela dva Korošca prav na vrh našega nacionalnega kadra.

Rezultati: 1. Muckenschnabl (Kor.) 1:43,0; 2. Bartels (DBR) 1:45,2; 3. ex aequo Sodot (Kor.) in Schafflinger (Avstrija) 1:46,8; 5. Stiegler (Kor.-Vzhodnotirolska) 1:48,4; 8. Possautz (Koroška).

ZA UVOD — VISOKA ZMAGA

ŠT. JANŽ:SV KOTMARA VES 8:0 (5:0)

Prvi nasprotnik mlade šentjanske enajstorice je bila ekipa iz Kotmare vesi, ki je v jeseni zmagala nad št. Janžem z rezultatom 4:2 in na koncu osvojila drugo mesto v II. razredu tik za Bistrico. Domačini so prikazali izvrstno, na trenutke pravo ekshibicijsko igro, pri kateri se je odlikovalo celotno moštvo. Tako lepega nogometa v št. Janž res še ni bilo videti. Zrela tehnična igra in zadoljivja kondicija sta navdušili številne gledalce, ki so se ob sončnem vremenu zbrali ob igrišču. Izredno razpoloženi napad, kateremu sta asistirala dva tokrat tehnično izvrstna krilca, se je pokazal v popolnoma drugačni luči. S takšno igro bi šentjanski nogometaši po nekoliko boljši uvrstitvi v jesenskem delu nedvomno osvojili navšje mesto na prvenstveni lestvici.

(Nadaljevanje na 8. strani)

zbirali denar, da bi položili po vsej hiši lep in primeren pod.

Vojna je minila, mati je ozdravela in prišla sem v devetnajsto leto. Zame je nastopil nevaren trenutek. Odvadila sem se delati za druge. Skozi tri leta nisem več hodila na sestanke in nisem več res povezano z drugimi dekleti sodelovala pri raznih akcijah. Doma sem bila potrebna in zato so se vse moje misli obrnile v to, kako bi življenje doma materialno izboljšala. Ko so me spet povabili, naj postanem aktivistka, se mi je zdelo nekako odveč. Iskala sem izgovorov. Zdelo se mi je, da sem doma še tako potrebna, da bi me delo za druga dekleta oviralo pri važnejšem delu.

Znova v krožku

To omahovanje je trajalo kakšen mesec. Potem je prišel nekdo od pokrajinskega vodstva Krščanske delavske mladine. Aktivnost v odseku je tedaj zelo pojemala in prišli so me vprašati, ali ne bi hotela pomagati, da vzpostavimo odsek spet na noge. Vdala sem se. In veste, kaj me je pridobilo za to? Rekli so mi, da sem se izkazala v tem, ko sem skušala biti 100-odstotna aktivistka doma. Toda sedaj mnoge čakajo name, da jim pokažem pot, ker bi rade tudi one bile vsaka na svojem mestu. »Ali ne bi hotela tudi druge narediti, da bi bili doma srečni kot ti?« so mi rekli.

(Dalje prihodnjič)

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

JANKO KERSNIK: *Kako je stari Molek tatú iskal*

(Nadaljevanje)

II

S tem je bil tudi ves pogovor končan in odšli so k počitku.

Pomlad je prišla v deželo. Po sončnih bregovih so lezle iz tal rumene trobentice in ob gozdnem robu se je jel razcvetati beli glogovec. Povsod po polju so orali, vlačili ter sejali in oratarji so že goloroki hodili za drevsom; tako gorak in lep je bil veliki teden.

Tudi pri Molkovih je bilo dela dovolj in ker je bilo vreme tako toplo, celo stari gospodar ni več pogledal svojega kožuha, nego je podnevi golorok kakor drugi, zvečer pa v domačo suktnjo opravljen zapovedal in veleva po njivah in po hlevu.

Veliko soboto popoldne — tedaj so v Straži večinoma praznovali — se oglasi pri Molkovih sosed Goropečnik. Denarjev je potreboval in tu je imel že potrebno vsoto obljubljenega. S starim tudi nista dolgo besedovala o tem posojilu; saj so jima bili pogoji do celega znani.

Molek je šel v kamro, potegnill vrata na pol za seboj in segel v skrinjo po kožuh, v katerega je bil na semanji večer, kakor se dobro spominja, vtaknil listnico s štirimi stotaki. A kaj je to? V desnem notranjem žepu listnice ni; in v tega jo je Molek vedno vtikal. Nekako urno seže sedaj v levega; a tudi tu je ni! V tem trenutku mu je jelo postajati vroče, dasiravno so bila okna na stečaj odprta in je hladna sapa preprihala kamro. »Da bi te strela! Kam sem pa vtaknil denar?« je zagodrnjal potihoma ter pretipal vnanja dva žepa. Roke so se mu tresle; listnice ni bilo, žepi pa vsi prazni. Prijel je kožuh za vratnik in dvakrat, trikrat udaril z njim po zraku kakor perica z opranim robcem, a listnica ni pala iz kožuha. Preiskal je potem iznova vse štiri žepa, a zaman. Niti listnice niti denarja ni bilo.

»Morebiti je iz žepa smuknila v skrinjo med obleko!« je mrmral razburjen in skoraj s tresočim glasom. Spomnil se je pa, da so vrata v kamro odprta in da sedi sosed Goropečnik v prvi sobi; zapil je naglo duri, potem pa jel premetavati obleko, robce, srajce, klobuk, stara pisma, nekotiko hranilniških knjžic, rožni venec, nekaj jašk in škatlic, v katerih so zveneče stare dvajsetice, celo dva lepo opisana in s srebrno žico preprežena suha lanska pirha je potresel kakor klopota — pa nič, nič — listnice s štirimi stotaki ni. Vse suktnje, vse hlače in vse žope v njih je preobrnill, pa ni duha ni sluha o tem, kar je iskal. Največ je trpel kožuh; tresel in zvijal ga je, segal po žepih, a denarja ni bilo. Naposled se je zgrudil na klop pri oknu in čuden, votel glas, kakor: »Hu-hu-hu!« se mu je izvil iz prsi.

Goropečnik, ki je v prvi sobi dobre volje vlekel ob svojem vivčku ter čakal obljubljenih besed, je skočil prestrašen kvišku ter planil v kamro.

»I kaj pa je, za božjo voljo? Ali ti je slabo, Molek?« je vprašal brez sape.

»Hu-hu-hu!« je ječal in tulil stari.

Sosed je osupel zrl na obleko, po tleh raztreseno, v prazno skrinjo in v gospodarja, ki se je tresel od same razburjenosti.

»Ali ti je slabo? Malo vode — malo brinjevca!« je silil skrbno.

»Hu-hu-hu; okraden sem — okraden — hui-hu!« je tulil Molek.

Te besede so pretresle tudi Goropečniku kosti.

»Okraden, okraden?« je vprašal plaho; »ali denar za volji?«

»Da, da — vseh štiri sto je ukradenih!« je ječal stari.

Sosedu je bilo pri srcu, kakor bi bil njemu denar ukraden. Kje ga bo iskal, ko ga tako krvavo potrebuje — in ker ga nihče nima? Ali če ga ima, ne posodi ga pa vendar nihče tako rad kakor Molek.

»Okraden?« je zajecjal soglasno z gospodarjem.

»Ni ga, ni ga!« je tarnal on.

»Pa kam si jih spravil — denanje?«

»V žep — v kožuh!«

Oba sta jela iznova pestiti nesrečni, že dokaj oguljeni kožuh, pa brez uspeha. Žepi so bili celi, nobeden ni bil razparan ali raztrgan, a vsi so bili prazni. Potem sta z združenimi močmi premetavala in preiskovala obleko, robce in vso drugo ropotijo, kar je je ležalo okoli, preobrnilla skrinjo, da se je prah pokadil iz nje, a listnice in denarja le ni bilo.

Goropečnik se je sicer malo umiril, uglečavši hranilniške knjžice, češ, stari mi vendar še lahko posodi, a takoj si ni upal ziniti o tem.

»Pa kdo, kdo bi bil ukradel?« je dejal vtem, ko je Molek vzdihujoč spravljaj ali boljše metal svoje reči nazaj v skrinjo. »Kdo? — Da bi ga strela! — da bi jaz vedel zanj!« je ta zavpil.

Pa šumela mu je tudi le-ta misel po glavi.

Pri fari je zazvonilo poldne in domači so prihajali v hišo, le Luka še ni bilo iz mlina, kamor je šel po otrobov. To je bil jok in stok po hiši! Mati je tarnala in javkala, Anka je skoraj pozabila kolač v peči, da se ji je malo ožgal, dekla je preobrnilla prežilko za pirhe in hlapec se je med vrati spotaknil ter prevrnil jenbas s svinjino, namenjeno za »žegen«, v smeti in pepel, ki je ležal po kuhinji.

Goropečnik je jel tolažiti in pomagal ugibati, »kdo bi bil tat. Naposled je izprevidel, da z vsem tolaženjem ne doseže pravega; a na srcu je imel še nekaj. »I, Mo-

lek,« je dejal počasi, »posodil mi boš pa vendar lahko tiste krajcarje, ki si jih obljubil?«

»Kako? Ko jih nimam! Najdi jih, tatom jih vzemi, jaz jih nimam!«

»Saj imaš v hranilnici! Pri meni je prav tako varno kakor tam!« je menil sosed.

»Da bi te strela!« je zarohnel Molek srdito. »Ni vinarja ne dam! Kaj tebi mar, če imam kaj spravljenege? Kaj pa vtikaš nos v mojo skrinjo?«

»I no — čemu se jeziš? Saj ti nisem še ničesar ukradel!«

»Béži! Pusti me! Ne dam, pa ne dam! Tatu mi zasledi in denar!«

Goropečnik je mislil, da sedaj ni pravi čas prositi in nadlegovati starega, ter je odšel brez odgovora.

»Hu-hu, moja vola, moja vola — da jih ni lepših v Moravški dolini,« je javkal Molek sredi sobe stoječ, a potem vzkliknil: »Ha-ha!« — in v tem trenutku se je udaril s pestjo ob čelo in oči so se mu zaiskrile kakor jastrebu, kadar zagleda pišče.

Zena Reza je prišla zopet v sobo, pred hišo je ustavil Luka voz ter odložil vrečo z otrobi.

»Gá že imam, ga že imam!« je kričal

Molek in vil pesti po zraku, da je dvakrat trdo zadel ob nizki strop.

»Koga imaš? Denar — ali kaj?« se je zavzela mati na pol vesela.

»Tatu, tatu! Ta vražji mešetar — nihče drugi in pa — ta preklicani —«

Tedaj je stopil Luka skoz duri.

»Kje imaš denar? Kam si ga dal? Ti cigan! Da bi te — strela!«

Luka je ves odrevenel, kakor bi bilo treščilo predenj.

»Kakov denar?« je vprašal prestrašen in vendar na pol radoveden.

»Moj denar — za vola! Ti si ga ukradel — in tisti raztrgani mešetar, ki si z njim skupaj pil semanji dan.«

»Miška?« je vprašal Luka skoraj s smehom.

»Da, da, Miška — pa to ni Miška, to je lisjak, to je volk, ta nesramni tat, in ti — ti sin moj — ti si mu pomagal, ti si mu povedal, kje imam denar!«

»Ože — ste li blazni?« je vprašal Luka sedaj s smehom.

»Če ne poveš, kje je denar — te bom pretopel, če tudi si dolg in širok! — Ne — zapreti te bom dal, zapreti, kakor gre takemu roparju.«

Molek je bil od jeze kar brezumen.

Župnik iz Pozabljene vasi

Takole pripoveduje zgodba: Umril je duhovnik iz Pozabljene vasi. Nihče se ni čudil: star je že bil, onemogel; mirno je zaspal. Prav tako mirno so ga položili k počitku na skromnem pokopališču pri vaški cerkvi, med šumečimi smrekami. Brez hrupa je živel, brez hrupa umrl: prihitelo je nekaj sobratov duhovnikov, otroci so vrgli na krsto nekaj šopkov — to je bilo vse. Niso o njem poročali časopisi; še njegovi župljani so več govorili o tem, kakšen bo novi gospod, kakor kakšen je bil stari.

Duša župnikova se je med tem dvigala k božjemu sodnemu prestolu. Tako majhna in nezmatna se je zdela sama sebi. Kakšne zasluge naj pokaže pred Bogom? Kaj bi le mogla storiti velikega in lepega pri majhni čredi vernikov, tam med hribi, v Pozabljeni vasi?

Potrka na rajska vrata. Zarožljajo ključ, sv. Peter se prikaže, pogleda dušo se ji globoko prikloni.

Župnik se ozre, da vidi, kdo stoji za njim, da se sv. Peter tako priklanja. Nikogar ni. Zbežan reče nebeškemu vratarju: »Oprostite, to mora biti pomota. Jaz sem samo župnik iz Pozabljene vasi.« »Vem, vem,« se smehlja nebeški vratar, »kar vstopite!« Na stečaj odpre zlata vrata, skozi katera ugleda župnik veliko množico, ki hiti k njemu in mu vzklika.

Tu so otroci, ki jih je krstil; tu so grešniki, ki jih je pri spovedi prerodil in jih z

očetovskimi nauki spravil na pot večne sreče. Pozdravljajo ga kot svojega rešitelja.

Tu je mnogo, mnogo neznanih duš, ki se mu zahvaljujejo: »Ne poznate nas, a me vas dobro poznamo. S svojimi molitvami in daritvami ste nam priklicali milost zveličanja!«

Še bolj pa se začudi duhovnik, da se k njemu sklanjajo vse vrste svetnikov in vse ga hoče imeti za svojega. Spoznavalci mu kličejo: »Kakor mi, tudi ti nisi tekal za denarjem in častmi... Bil si reven na zemlji, zato boš bogat v nebesih!«

Sveti puščavniki zatrjujejo, da je župnik, ki je toliko let preživel v Pozabljeni vasi, malo tudi njihov...

Še cerkveni učenci ga hočejo med se, saj je bil v svoji župniji edini učitelj večne resnice...

In ubogi župnik, ves zmeden sicer, toda sijoč od sreče, prehaja od vrste do vrste, od stopnje do stopnje, do samega prestola Jezusa Kristusa.

A Jezus ga sprejme z veliko in nežno ljubeznijo, kot svojega zastopnika, kot svojega prijatelja, še več, kot drugega Kristusa, ki je nadaljeval njegovo poslanstvo in njegovo delo in njegovo ljubezen... Posadi ga na časten prostor v svoji bližini, kjer bo pozabljeni župnik iz Pozabljene vasi užival zmagovalne na veke...

(Po Montilletu)

N. V. GOGOLJ:

9

Sejem v Soročincu

»Kaj bi človek ne bežal, če se podi za njim hudičevski rdeči...«

»Aj, aj, golobček, to pravi ti drugim! Ti bo že pristav pokazal, kaj se pravi strašiti ljudi s takimi babjimi marnjami!«

»Primite ga! Primite ga!« so zdaj kričali z drugega konca. »Ga že imamo, nepridiraval!«

Čerevik zagleda svojega kuma, ki ni bil nikomur podoben in je imel roke zvezane za hrbtom. Fantje so ga gnali blaže in ga poštono zdelavali. »Kakšna čudesa se godijo, ljudje božji!« so se rogali. »Da ste slišali, kaj nam je pravil ta malopridnež, ki mu je treba samo pogledati v lice, da spoznaš rojenega tata. Kaj mislite, kaj je odgovoril, ko smo ga spraševali, zakaj beži, kakor da je čisto iz uma? Ko sem segel v žep po tobak, da ponjuham, potegnem namesto tobačnice iz žepa kos vražjega jopiča, ki mi je v roki zagorel ko rdeč plamen. In je zbežal, kar so ga nesle noge! Vidite, kaj nam je natvezel!«

»Da, da! To sta dve tici iz enega gnezda. Zvežite ju skupaj!«

XII.

»Ali si, kum, morebiti res kaj ukradel?« je vprašal Čerevik svojega druga, s katerim sta ležala zvezana pod nekim šotorom.

»Kako moreš kaj takega misliti, kum? Naj se mi posušijo roke in noge, če sem

kdaj kaj ukral razen materi štruklja s smetano, ko sem bil star deset let.«

»Zakaj naju nesreča tako preganja, kum? Tebi se ni tako hudo: tebe vsaj ne dolžijo, da si okral samega sebe, kakor očitajo meni, češ da sem ukral sebi lastno kobilo. Očividno je nama obema usojeno, da ne bova imela sreče na zemlji.«

»Gorje nam, sirotam!«

Oba kuma sta začela ihteti na glas.

»Kaj pa to pomeni, Solopij?« je vprašal Gricko, ki je ta hip stopil v šotor. Kdo te je zvezal?«

»O, Golopupenko, Golopupenko!« je radostno vzkliknil Solopij. »Glej, kum, to je junak, o katerem sem ti pripovedoval. Tu ti je fant od fare! Naj me ubije strela na mestu, če ni pred mojimi očmi na dušek zvrnil vrč žganjice, velik kakor tvoja butica, pa še trenil ni z očesom!«

»In zakaj takemu izvrstnemu dečku nisi držal besede?« je vprašal Čerevika kum.

»Da,« je odgovoril Čerevik, ki se je obrnil h Gricku, »vidiš sam Bog me je kaznoval, ker sem se tako zelo pregrešil. Odpusti mi, dobri fant! Vše rad storim zate! Rad bi popravil, kar sem ti prizadel... Toda kaj naj storim? Mojo starko je obsedel hudič.«

»Nisem maščevalen, Solopij! Če hočeš, te prəcəj osvobodim!«

Pomignil je fantom in isti fantje, ki so Solopija stražili, so ga zdaj odvezali.

»Ti pa moraš narediti, kar je treba: svatbo! Pirovali bomj tako, da nas bodo leto dni bolele noge od hopaka!«

»Imenitno! Imenitno!« je vzkliknil Solopij in zaploskal z rokami. »Srce se mi topi od veselja, kakor da bi mi bili moskali ugrabili mojo staro! Kaj je treba še premišljevati! Naj bo komu prav ali ne, še danes bo svatba, pa mir besedi!«

»Solopij, kmalu se vrnem. Ti pa pojdi domov, tam te čakajo možje, ki bodo kupili tvojo kobilo in pa pšenico!«

»Kaj? Mar so kobilo našli?«

»Našli.«

Čerevik je od veselja kar obstal in gledal za odhajajočim Grickom.

»Kaj praviš, Gricko, ali nismo dobro naredili?« je vprašal dolgi cigan fanta, ki se mu je mudilo. »Voli so zdaj moji?«

»Tvoji!«

XIII.

Paraska si je z laktom podprla ljubki podbradek in se zamislila. Bila je sama v izbi. Po plavalasi glavici so se ji podile prijetne sanje. Od časa do časa so se rdeče ustnice rahlo zasmehljale in radostno čustvo je dvigalo temne obrvi; včasih pa so svetle njave oči zakrili oblaki resnih misli.

»Kaj, ko bi se njegove besede ne uresničile?« je zašepetala v dvomih. »Če bi me ne pustili, da se vzameva? Če... Ne, ne! To se ne sme zgoditi! Mačeha dela lahko vse, kar hoče, zakaj bi jaz ne smela? Trmasta sem zadosti. Kako lep je moj Gricko! Kako čudovito se svetijo njegove črne oči! Kako sladko zna reči: Paraska, golobica! Kako lepo mu pristojta bela halja! Samo pas je premalo živ. Ko se preseliva v novi dom, mu srkem drugega. Potegnila je iz

nedrj na sejmu kupljeno zrcalo v okviru iz zlatega papirja in se z nepritajeno radostjo ogledovala v njem. »Kadar jo bom srečala, se ji za nič na svetu ne bom priklonila, čeprav bi počila od jeze! Ne, draga mačeha, preveč si klestila svojo pastorko! Prej bo pesek zrasel iz kamna in se hrast sklonil k vodi, preden se bom jaz priklonila tebi! Saj res — pozabila sem nadei si mačehino pečo; moram poskusiti, kako mi pristoji.«

Deklica je vstala z zrcalom v roki, z glavico, sklonjeno nadenj, in je trepetaje stopala po izbi, kakor da se boji pasti, zakaj namesto poda je videla pod nogami strop z deskami, s katerih je bil nedavno zletel popov sin, pa police z lonci.

»Pa saj nisem otrok!« je vzkliknila in se zasmejala. »Kaj bi se bala!«

In začela je privzdigovati nogi in udarjati z njima ob tla, čim dalje, tem smejeje. Nato je spustila levo roko, jo uprla v bok in začela plesati, rožljaje s podkvmi. Pri tem je držala predse zrcalo in popevala svojo najljubšo pesem:

Oj zimzelen zeleni,
nizko se mi skloni,
a ti, ljubček črnooki,
k meni se prislomi!

Oj zimzelen zeleni,
skloni se še niže,
a ti, ljubček črnooki,
bliže k meni, bliže!

(Dalje prihodnjič)

Kdaj so človekova „najboljša leta“

Biologi in psihologi se neprenehoma ukvarjajo s skrivnostmi človekovega življenja in spreminjanja, da bi odgovorili na vprašanja, katera so najboljša leta v našem življenju, kdaj nastopi v njem višek, kdaj tako imenovana »druga pomlad«, kdaj nevarne krize in ostarelost.

Da bi to dosegli, so zlasti pozorno opazovali velike umetnike in znanstvenike, toda zaključek je bil, da ni mogoče postaviti glede tega kakih pravil, veljavnih za vse, ker je vsak človek svet zase. Življenje ne poteka premočrtno, temveč v zavojih in prelomih. Kar je bilo moč ugotoviti kolikor toliko splošno veljavnega, bi bilo naslednje:

Okrog 30. leta pride pri vsakomur do opaznega preobrata. V nobeni drugi starosti se pri večini ljudi tako zelo ne menjata okus in zanimanje kakor med 25. in 35. letom. Veselje nad zabavo in družabnostjo očitno popusti, človek začne življenje gledati stvarno. Napadalnost se umika obrambnemu razpoloženju, skrb za varnost in stalnost v poklicnem in zasebnem življenju stopi v ospredje.

Med 40. in 45. letom človek opazi, da mu popuščajo moči in vztrajnost. Začenja se oglašati misel na smrt in prva znamenja o boleznih. Morda prav zaradi tega marsikdo še bolj stopnjuje zunanjo dejavnost. Ko je star 55 let, začenja spoznavati ničnost vsega zunanjega ter premišljati o stvarih, ki niso od tega sveta, kakor pravi Sveto pismo.

Seveda tudi to ni pri vseh ljudeh enako. Mnogo šestdesetletnikov je prav tako lahkomišelnih in norčavih, kakor da bi imeli petindvajset let. Spet drugi tudi v tej starosti ne poznajo nič drugega kakor delo, tretji začnejo šele v tej dobi ustvarjati mojstrovine.

Na splošno prihaja do obratov v človeškem življenju vsakih sedem let. Z 28-tim letom skoraj vsakdo doživi kako odločilno krizo, 35-tim letom je dosegel življenjski višek, z 42-tim konča oblikovanje značaja, z 49-tim ga popade delovni bes, s 55-tim se na zunaj ustavi, 63. leto velja za tisto, ki resno ogrozi življenje, s 70. pa se začenja ostarelost, a je tudi v tem polno izjem, kakor vidimo vsak dan na vsakem koraku.

Osem tisoč razporok!

Osem tisoč razbitih družin, uničenih sreč in pogaženih priseg. To je število razporok v Avstriji tekom enega leta. Ta težka rak-rana na moralnem telesu družbe je znamenje, da družina boleha v svoji osnovi in da je s tem hudo ogroženo splošno življenje družbe.

Posebej poročajo, da odpade na Koroško pet sto razporok v enem letu, kar je za pretežno kmečko okolje Koroške mnogo. Čeprav je na Koroškem industrija precej razvita, vendar ne moremo govoriti o velikih delavskih središčih; koroško delavstvo je še močno povezano s tradicionalnim

življenjem na podeželju. Iz tega sledi, da se je začel razkroj družine tudi že na deželi.

Tudi predstavniki javnega življenja se zavedajo, da so visoke številke razporok grozeče svarilo, ki nujno poziva, da je treba vse storiti, da se ta nevarna družabna bolezen omeji. Politične skupine že postavljajo svoje zahteve, da je treba politiki družine posvetiti več pažnje in več denarnih sredstev. Tako zahtevajo nove olajšave za mlade družine in podpore za ustanavljanje novih družin. Povišanje družinskih in otroških doklad, pomoč ob rojstvu in davčne olajšave za mlade družine so prve zahteve. Urejene gospodarske, socialne in stanovanjske razmere prav tako spadajo k osnovnim zahtevam udobnega življenja v družini. To so predpogoji za družinsko blagostanje in družinsko srečo, vendar pa samo ti socialnogospodarski pripomočki ne bodo mogli ustvarjati dovolj trdne podlage za srečne in zadovoljne družine.

Trdne, srečne, zadovoljne in Bogu zveste družine bodo nastajale, rastle in živele le tam, kjer vodijo družinsko skupnost živa vera, moralna poštenost in posvečena ljubezen. Prava skrb za zdrave družine zato nikdar ne sme izključiti versko-moralnih sredstev. Samo krščanski zakon, ki živi iz vere in ljubezni, se bo uspešno upiral pred infekcijo materialistične miselnosti, ki je glavni vzrok razpadanja družin.

»SKRBTSTVENA« DRŽAVA V PRAKSI

»Moj mož si ne more dovoliti razkošja, da bi delal; mora skrbeti, da bi se njegovi družini čim bolj godilo«, je izpovedala gospa Lily Griffiths o možu, ki je zadnjič stal pred londonskim sodiščem, obtožen, da si je sposodil televizijski sprejemnik in ga potem prodal.

Pri razpravi so prišle na dan zanimive stvari o tako imenovani skrbstveni državi. Griffiths je star trideset let in ima šest otrok. Bil je delavec v nekem lesnem podjetju in je zaslužil okoli 14.000 lir na teden.

Lepega dne pa je ugotovil, da bi pri toliki družini dobil od socialnega zavarovanja nekaj čez 20.000 lir podpore tedensko, če bi bil brezposeln. Seveda se je hitro naredil nezaposlenega in si spričo znatno boljših dohodkov ni mogel več privoščiti, da bi delal.

Filmska ocena

Bistrica v Rožu. — Sobota, 7. 4.: San Salvatore (IVb). — Ljubecenda in zakonska drama iz zdravniškega življenja. S premišlekom! — Nedelja, 8. 4.: Ich möcht' so gern dein Herzklopfen hören (V). — Neokuna valčka veseloigra. Film odsvetujemo! — Sreda, 11. 4.: Das Wunder von Fatima (I++). — Nastanek svetovnoznane božje poti v Fatimi. Versko in umetniško na višku! Film priporočamo vsem!

Borevlje. — Sobota, 7. 4.: Faust (III+). — Prvi del Goethejeve Zloigre. Filmski posnetek predstave v hamburškem gledališču. — Nedelja, 8. 4.: Adieu, Leb wohl, Good bye (III). — Reporter spremlja ubeglega sina nekega tovamarja v Neapel. Film z mnogimi popevkami. — Torek, 10. 4.: Wilde Katzen (II++). — Dokumentarni film o življenju roparskih živali v tropičnem pragozdu. — Četrtek, 12. 4.: Mizar — Spionin in Orient (III). — Doživlja in dela nekega »potapljača« in neke tajne agentinje v 2. svetovni vojni.

Pliberk. — Sobota in nedelja, 7. in 8. 4.: Opfergang einer Nonne (I++). — Zrtve 16 karmeličank za časa francoske revolucije, ki v pričevanje svoje vere grejo na morišče in s tem tudi neki sestrini pokažejo kako je treba premagovati človeški strah v brezpogojnem darovanju Bogu. Film priporočamo odraslim in zrejši mladini! — Torek in sreda, 10. in 11. 4.: Zeit zu leben, Zeit zu sterben (IV). — Kriminalni film. Zločinec, a na zunaj ugleden mož — opusti svoj umazani posel, ko stori njegov sin samomor.

St. Jakob v Rožu. — Sobota, 7. 4.: Die Wahrheit über Rosemarie (VI). — Življenje razkošno živeče vlačuge. Ta film moramo bojkotirati!!! — Nedelja, 8. 4.: Aber nachts in der Bar (IV). — Veseloigra. Reporterka hoče preizkusiti moški egoizem, pa se navsezadnje zaljubi v svojega žuvev. — Sreda, 11. 4.: Der große Fremde (IV). — Povprečen film iz divjega zapada. Novonaseljenci v borbi za dobro zemljo.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 9. 4.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za našo vas. 18.00 Umetnostni spomeniki na Koroškem. — TOREK, 10. 4.: 14.15 Poročila, objave. Slovenske umetne pesmi. — SREDA, 11. 4.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 12. 4.: 15.15 Poročila, objave. — Koroški kulturni pregled. — PETEK, 13. 4.: 14.15 Poročila, objave. — To in ono. SOBOTA, 14. 4.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 15. 4.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 6. 4.: Mit besten Empfehlungen, komedija. — Sobota, 7. 4.: Der Barbier von Sevilla, opera (zadnjakrat). — Nedelja, 8. 4. ob 14.00 uri: Der Hauptmann von Köpenick, komedija (zaključena predstava ženskega referata SPOE. Vstopnic ni v prodaji). Ob 19.30 uri: Wiener Blut, opereta. — Sreda, 11. 4.: Die acht Frauen, drama. — Četrtek, 12. 4.: Der Hauptmann von Köpenick, komedija. — Petek, 13. 4.: Manon, opera (premiera). — Sobota, 14. 4.: Der Hauptmann von Köpenick, komedija. — Nedelja, 15. 4. ob 15.00 uri: Manon, opera. — Začetek vselej ob 19.30 uri (razen 8. in 15. 4.).

KOMORNI ODER:

Sobota 7., nedelja 8., sobota 14., nedelja 15. aprila: Die acht Frauen, komedija. — Začetek vselej ob 19.30 uri.

Čudaške oporoke

Angleži so znani po svojih včasih čudaških domislicah. Angleška posebnost so tudi pridige, ki jih zapustniki naročajo v svojih oporokah.

Pred 250 leti je živel v Granthamu mož, ki je bil lastnik znane gostilne »Pri angelu«. Menda se je tam včasih zelo pilo, lastnik si je vsaj nabral veliko premoženje. Mogoče ga je pekla vest in tako je zapustil velik del imetja domači župniji z naročilom, da mora vsakokratni župnik enkrat na leto pridigati.

Seveda je zapustnik tudi predpisal predmet pridige. Duhovnik je moral s prižnice čim ostreje govoriti o grehu pijančevanja. In v cerkvi v Granthamu od smrti gostilničarja dalje, torej 250 let, resnično na določeni dan v letu v tem smislu pridigajo.

Prav tako dobi vikar v Berrovu v Worcestersthiru vsako leto dva funta šterlinga za kar mora pridigati proti dvobojem. In to pridiga še danes, čeprav v današnji Angliji menda ni več nevarnosti, da bi prišlo do tega.

Nezaupljiva je bila očitno gospa Mary Stapleton iz Yorkshirea, ki je tudi v oporo-

STADLER Möbel

Wir bieten den Hotels, Fremdenpensionen und Privatvermietern ein einwandfreies, modernes

Fremdenzimmer

in Hartholz, bestehend aus:
1 Kasten für Kleider und Wäsche
1 Bett
1 Nachtkästchen

S 2.010.-

1 Kasten für Kleider und Wäsche
2 Betten
2 Nachtkästchen

S 2.510.-

1 Betteinsatz S 192.-
1 Federkernmatratze, dreiteilig S 450.-
(Damaigradl) von S 68.-
Bettvorleger aufwärts

Bettüberdecken aus Vorhangstoffresten zum halben Neuwert
Zustellung franko Haus mit eigenen Möbelautos
Weitgehende Zahlungsleichterungen
Bestellen Sie rechtzeitig, damit Sie prompt beliefert werden können
Beibehaltung jederzeit unverbindlich im

„Haus der guten Möbel“

Klagenfurt, Theatergasse 4, Telefon 50-24

ki zapustila denar za pridigo, hkrati pa določila, da se mora duhovnik, ki prevzema to nalogo, tudi obvezati, da bo plačal 20 funtov šterlingov globe, če bo na pridigo »pozabils«.

Knjiga

za Slomškove proslave

Za proslavo stoletnice Slomškove smrti imamo na razpolago nekaj prirodnih knjižic »Slava Slomšku«, sestavila E. Bojc in L. Kramolc. V njej je kratek življenjepis škofa Antona Martina Slomška, 11 njegovih pesmi za deklamacije, tri basni in 10 Slomškovih pesmi z notami. — 24 strani. Cena izvodu: 4.— šil. Število knjižic je omejeno. — Knjigarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

KRATKE VESTI

Smrtno kazen so izrekla sodišča pred 12 sovjetskimi državljanom judovske rase, med katerimi je bila tudi neka ženska. Obtoženi so bili prisvojitve državne imovine ter drugih gospodarskih kaznivih dejanj. Večje število drugih obtožencev je bilo obsojenih na daljše zaporne kazni. Nejudovski soobtoženci so bili mileje kaznovani.

Zaplemba knjige »Aus Krieg und Frieden«, ki jo je spisal bivši nemški letalski oficir Hans Ulrich Rudel, je izreklo sodišče v Steyru z utemeljitvijo, da vsebuje »oboževanje nacionalsocialističnih idej«.

Svojo nebeško zaščitnico bodo dobile letalske »hostesses«, prijazne gospodične, katerih služba je, da na letalih strežejo potnikom z whiskyjem in drugimi pijačami ter s svojo očarljivostjo vzdržujejo red in mir med potniki na letalih tudi kadar grozi nesreča. V kratkem bo izšel papeški »Breve« ali slovesna listina, s katero bo sv. Bona iz Pise proglašena za zaščitnico letalskih strežnic. Sv. Bona je živela pred 800 leti, ko se ljudem še sanjalo mi, da bodo nekoč frčali po zraku. Vse svoje življenje pa je posvetila strežbi in pomoči potnikom, posebno romarjem v Sveto deželo.

MALI OGLASI

SADNA DREVESCA in ribizelj dobite v drevnicni MARKO POLZER, št. Vid v Podjuni — St. Veit i. J.

ISCEM

verno vdovo od 40-60 let, z majhno kmetijo ali rento. Sem vdovec, učitelj in rentnik. Naslov v upravi lista pod »Okraj Rožek«.

KUPIM KOSILNICO

v dobrem stanju za konjsko vprego (Mähmaschine für Pferdegespann, ohne Motor). Ponudbe takoj na »Tednik«.

Frühjahrmäntel

für Herren

Damen

Kinder

in großer Auswahl
(Regenbekleidung aller Art)
Mantelfachgeschäft

V. TARMANN

KLAGEFURT, Völkermarkter Str. 16
Telefon 52-76

Blago za poletne obleke, posteljno perilo

Velika izbira -- zelo ugodne cene

L. Maurer

Klagenfurt Alter Platz 35